

Buletin lunar
al CNPF – luna
iunie, 2017

2

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

3

Interviu cu Călin Tomuleț,
director general al companiei
„Intact Asigurări”

4

Banca Mondială a aprobat noua Strategie de parteneriat cu R. Moldova

Potrivit Reprezentanței permanente a BM la Chișinău, Consiliul directorilor executivi ai Grupului Băncii Mondiale a aprobat Strategia de parteneriat cu Moldova pentru anii 2018-2021, care prevede acordarea asistenței țării noastre pentru îmbunătățirea guvernancei economice, serviciilor publice precum și dezvoltarea competențelor. Noua strategie va oferi asistență Moldovei în procesul de trecere la un nou model de creștere economică, mai stabil și mai durabil.

Cei trei piloni de bază ai noii Strategii de parteneriat al BM cu Moldova sunt: guvernancea economică, guvernancea serviciilor și dezvoltarea competențelor. Componenta “Guvernancea economică” prevede consolidarea supremației legii și responsabilității structurilor economice prin creșterea calității și implementarea reglementării climatului investițional; consolidarea administrării activelor din sectorul public; consolidarea administrării și stabilității în sectorul financiar.

Componenta “Guvernancea serviciilor” presupune îmbunătățirea serviciilor publice prin creșterea eficienței și calității serviciilor publice selectate și asigurarea unui acces mai mare la serviciile respective.

Componenta “Dezvoltarea competențelor” presupune creșterea relevanței și a calității învățământului primar și general secundar pentru ca oamenii să poată beneficia de competențe profesionale.

Strategia prevede susținere financiară din partea Grupului Băncii Mondiale. Moldova a aderat la

Grupul Băncii Mondiale în 1992 și deja a beneficiat de peste 1 mlrd. USD pentru realizarea a peste 60 de proiecte. În prezent, portofoliul BM include 9 proiecte active cu obligațiuni generale de 358,5 mil. USD. Domeniile de sprijin includ reforma cadrului de reglementare și dezvoltarea afacerilor, administrarea fis-

cală, educația, drumurile, asistența medicală, agricultura, adaptarea la schimbările climatice etc.

Portofoliul investițional în Moldova constituie 53,8 mil. USD. Agenția Multilaterală pentru Garantarea Investițiilor a acordat Moldovei garanții în sumă de 95 mil. USD.

InfoMarket

Curs valutar
2.08.2017

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	18.0820
EUR	1	21.3584
UAH	1	0.6990
RON	1	4.6849
RUB	1	0.3007

CAPITAL Market

**ÎN ATENȚIA
SOCIETĂȚILOR
PE ACȚIUNI!**

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:
ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

**Spre atenția
cititorilor!**

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee rationale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156
Comrat: №169
Cahul: №170
Orhei: №150
Hâncești: №161
Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

CAPITAL Market

**Împreună
în lumea
finanțelor**

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

**În atenția companiilor – entități
de interes public!**

Operatorul mecanismului oficial de stocare a informațiilor, întreprinderea de stat ziarul Capital Market, informează că mecanismul propriu-zis de acumulare a datelor este funcțional la adresa: <http://emitent-msi.market.md>.

Detalii la tel.:
022 221287, 022 229445

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul
Capital Market în toate oficiile
“Poșta Moldovei” din țară sau
la distribuitorii noștri:

Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
Agenția “Ediții Periodice” (022) 233740

Comisia Națională a Pieței Financiare

BULETIN LUNAR • 6 • 2017

PIAȚA DE CAPITAL

PIAȚA PRIMARĂ

În luna iunie 2017, în Registrul de stat al valorilor mobiliare au fost înregistrate 4 emisiuni de acțiuni în valoare de 91,46 mil. lei, inclusiv o emisiune efectuată la înființarea societății în valoare de 0,02 mil. lei și 3 emisiuni suplimentare de acțiuni în valoare de 91,44 mil. lei, reflectate în *Tabelul nr. 1*.

Volumul emisiunilor de acțiuni în luna iunie 2017 a crescut comparativ cu aceeași lună a anului precedent cu 13,12 mil. lei sau cu 16,75% (*Diagrama nr. 1*).

În ianuarie-iunie 2017 au fost realizate 12 emisiuni de valori mobiliare în valoare totală de 210,49 mil. lei, ceea ce constituie o diminuare cu 146,67 mil. lei sau cu 41,07% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Evoluția volumului și a numărului emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-iunie 2013-2017 este reflectată în *Diagrama nr. 2* și *Diagrama nr. 3*.

În ianuarie-iunie 2017, fluxul de investiții străine a constituit 48,20 mil. lei sau 22,90% din totalul emisiunilor de acțiuni.

Totodată, volumul investițiilor străine înregistrat în ianuarie-iunie 2017 s-a redus cu 57,29 mil. lei sau cu 54,31% față de ianuarie-iunie 2016 (*Diagrama nr. 4*).

PIAȚA SECUNDARĂ

În luna iunie 2017, pe piața secundară au fost efectuate 339 tranzacții cu valori mobiliare corporative în volum de 13,03 mil. lei raportate la 2,72 mil. valori mobiliare.

Evoluția tranzacțiilor pe piața secundară, în perioada ianuarie-iunie 2017 este prezentată în *Diagrama nr. 5*.

În ianuarie-iunie 2017, pe piața secundară au fost efectuate 9607 tranzacții în volum de 172,05 mil. lei, volumul acestora înregistrând o descreștere cu 871,78 mil. lei sau cu 83,52% față de perioada ianuarie-iunie a anului precedent (*Tabelul nr. 2*).

Ponderele tranzacțiilor înregistrate pe piața secundară, în iunie 2017, după volumul tranzacțiilor și după numărul acestora este reflectată în *Diagrama nr. 6* și *Diagrama nr. 7*.

Totodată, în luna iunie 2017, pe piața secundară CNPF a aprobat 2 prospecte ale ofertelor de preluare benevolă a acțiunilor (*Tabelul nr. 3*).

TRANZACȚII EFECTUATE PE PIAȚA REGLEMENTATĂ

În luna iunie 2017, pe piața reglementată au fost efectuate 6 tranzacții în volum de 0,87 mil. lei raportate la aproximativ 0,02 mil. unități de valori mobiliare.

Potrivit structurii tranzacțiilor efectuate pe piața reglementată, în luna iunie 2017, ponderea maximă după volum revine tranzacțiilor de vânzare-cumpărare efectuate cu acțiunile emise de 2 emitenți care constituie 0,38 mil. lei sau 43,68% din volumul total al tranzacțiilor efectuate pe piața reglementată. Totodată, o tranzacție a fost efectuată ca urmare a licitației cu strigare (pachet unic) în volum de 0,31 mil. lei sau 35,63% și alte tranzacții în volum de 0,18 mil. lei ce constituie 20,69% din volumul total al tranzacțiilor efectuate pe piața reglementată (*Diagrama nr. 8*).

TRANZACȚII EFECTUATE ÎN CADRUL SISTEMULUI MULTILATERAL DE TRANZACȚIONARE (MTF)

În luna iunie 2017, în cadrul MTF au fost efectuate 10 tranzacții în volum de 0,25 mil. lei raportate la aproximativ 0,07 mil. unități de valori mobiliare.

Potrivit structurii tranzacțiilor efectuate în cadrul MTF, în luna iunie 2017, ponderea maximă după volum revine tranzacțiilor efectuate ca urmare a licitațiilor cu strigare (pachet unic) cu acțiunile emise de 2 emitenți în volum de 0,16 mil. lei sau 65,63% din volumul total al tranzacțiilor efectuate în cadrul MTF. Totodată, 5 tranzacții de vânzare-cumpărare (interactiv) au fost efectuate cu acțiunile emise de 3 emitenți - 0,09 mil. lei sau 34,37% din volumul total al tranzacțiilor efectuate în cadrul MTF (*Diagrama nr. 9*).

TRANZACȚII EFECTUATE ÎN AFARA PIEȚEI REGLEMENTATE ȘI MTF

Conform rapoartelor prezentate de către entități, în luna iunie 2017 în afara pieței reglementate sau MTF au fost efectuate 323 tranzacții în volum de 11,91 mil. lei raportate la 2,62 mil. unități de valori mobiliare.

Potrivit structurii tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate sau MTF, în luna iunie 2017 ponderea maximă după volum revine tranzacțiilor de vânzare-cumpărare care constituie 60,03% sau 7,15 mil. lei. Totodată, tranzacțiile de răscumpărare a valorilor mobiliare de către emitent, în condițiile art. 79 din Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, constituie 21% sau 2,50 mil. lei, donații între persoane care sunt rude de gradul I sau II - 7,72% sau 0,92 mil. lei și alte tranzacții - 11,25% sau 1,34 mil. lei. (*Diagrama nr. 10*).

Comisia Națională a Pieței Financiare:
MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77,
tel. (37 322) 859 401, www.cnpf.md
Direcția relații externe și dezvoltare:
tel. (37 322) 859 430

Diagrama nr. 1 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în iunie 2013-2017

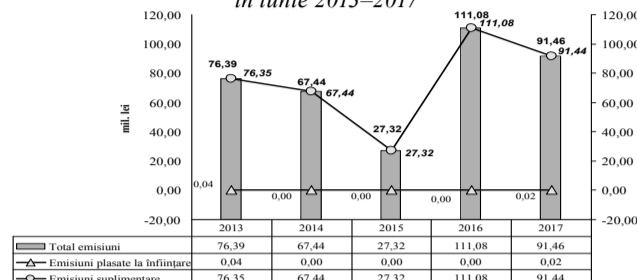

Diagrama nr. 2 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-iunie 2013-2017

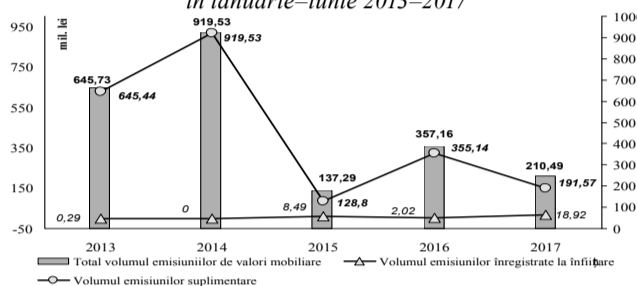

Diagrama nr. 3 Numărul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-iunie 2013-2017

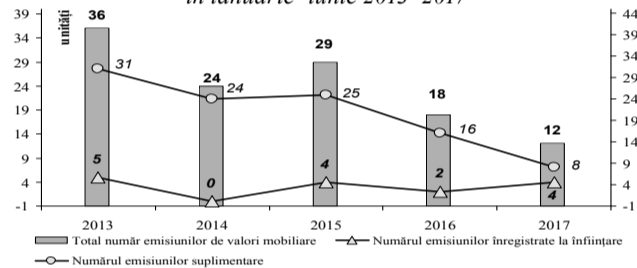

Diagrama nr. 4 Volumul investițiilor străine în ianuarie-iunie 2013-2017

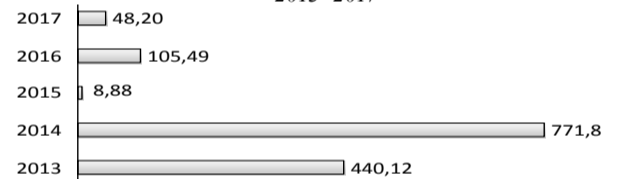
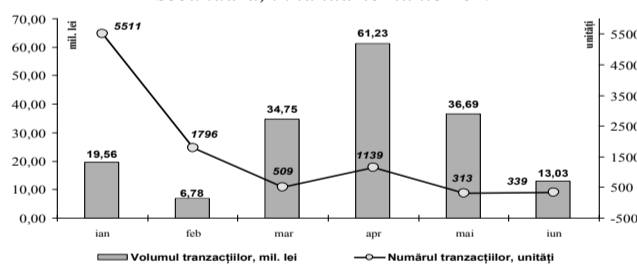

Diagrama nr. 5 Evoluția lunară a tranzacțiilor pe piața secundară, în ianuarie-iunie 2017

Tabelul nr. 1 Emisiunile de valori mobiliare înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare în iunie 2017

Denumirea emitentului	Codul ISIN al valorilor mobiliare	Suma emisiunii, lei	Numărul de valori mobiliare plasate, unități	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Prețul de plasare a unei valori mobiliare, lei
Emisiune efectuată la înființarea societății					
MOLDFARM SA	MD14MLVA1001	20 000	20 000	1	1
Total		20 000			
Emisiuni suplimentare de acțiuni					
CA „ASITO” SA	MD14OTIS1008	38 666 690	3 866 669	10	10
„VIORICA-COSMETIC” SA	MD14VITM1005	34 007 677	3 091 607	11	11
CA „ALLIANCE INSURANCE GROUP” SA	MD14AING1004	18 764 420	18 764 420	1	1
Total		91 438 787			
Total general		91 458 787			

Tabelul nr. 2 Indicatorii privind volumele tranzacțiilor cu valori mobiliare corporative înregistrate în iunie 2016-2017

Ianuarie-aprilie	Piața reglementată		Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)		Tranzacții în afara pieței reglementate sau MTF		Total piața secundară	
	unități	mil. lei	unități	mil. lei	unități	mil. lei	unități	mil. lei
2016	114	319,09	148	2,64	2944	722,10	3206	1043,83
2017	231	86,19	56	2,24	9320	83,62	9607	172,05

Tabelul nr. 3 Ofertele publice pe piața secundară derulate în luna iunie 2017

Hotărârea CNPF	Data publicării în monitorul oficial	Denumirea ofertantului	Date despre valorile mobiliare ce constituie obiectul ofertei			
			Denumirea emitentului	Valoarea nominală lei	Preț propus lei	Nr. de acțiuni ce constituie obiect al ofertei
nr. 26/6 din 23.06.2017	07.07.2017	Vladimir Șaulschi	„FLORENI” SA	10	1,35	319 036
nr. 26/7 din 23.06.2017	07.07.2017	Andrei Gagauz, Tatiana Iablocichina, „VINREAL” SRL	„TOMAI-VIN-EX” SA	10	5,00	93 545

Diagrama nr. 6 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, iunie 2017 (după volumul tranzacțiilor)

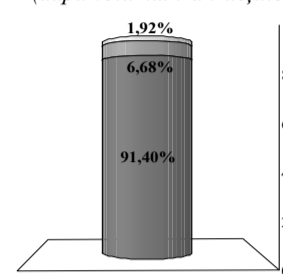

Diagrama nr. 7 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, iunie 2017 (după numărul tranzacțiilor)

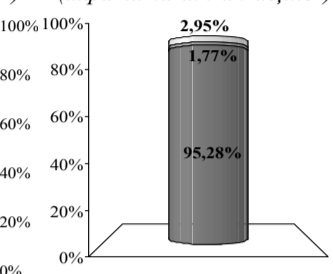
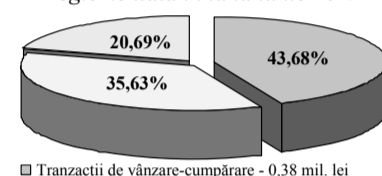
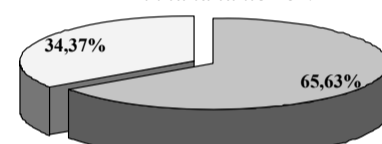

Diagrama nr. 8 Structura tranzacțiilor efectuate pe piața reglementată în luna iunie 2017

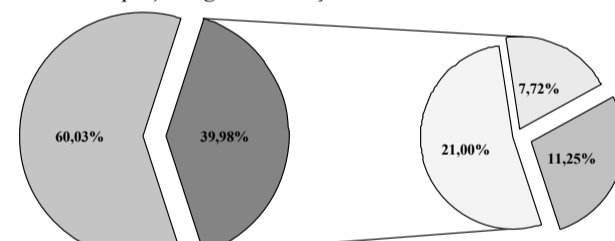
Tranzacții de vânzare-cumpărare - 0,38 mil. lei
Tranzacții ca urmare a licitațiilor cu strigare (pachet unic) - 0,31 mil. lei
Alte tranzacții - 0,18 mil. lei

Diagrama nr. 9 Structura tranzacțiilor efectuate în cadrul MTF în luna iunie 2017

Tranzacții de vânzare-cumpărare - 0,09 mil. lei
Tranzacții ca urmare a licitațiilor cu strigare (pachet unic) - 0,16 mil. lei

Diagrama nr. 10 Structura tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate și MTF în iunie 2017

Tranzacțiile de vânzare-cumpărare - 7,15 mil. lei
Tranzacțiile de răscumpărare a valorilor mobiliare de către emitent în condițiile art. 79 din Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni - 2,50 mil. lei
Donații între persoane care sunt rude de gradul I sau II - 0,92 mil. lei
Alte tranzacții - 1,34 mil. lei

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 21 iulie 2017 a avut loc ședința Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Urmare a examinării cererii de reperfectare a licenței Companiei de Asigurări "ALLIANCE INSURANCE GROUP" SA, Consiliul de administrație a decis să reperfecteze licența Companiei de Asigurări "ALLIANCE INSURANCE GROUP" SA seria CNPF nr. 000835, eliberată la 16 ianuarie 2009, pe termen nelimitat, pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu excluderea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate: str. Matrosov 4, or. Basarabesca; str. Mihai Eminescu 9, or. Vadul lui Vodă.

În rezultatul examinării cererii de reperfectare a licenței Companiei de Asigurări "GENERAL ASIGURĂRI" SA, Consiliul de administrație a decis să reperfecteze licența Companiei de Asigurări "GENERAL ASIGURĂRI" SA seria CNPF nr. 000856, eliberată la 16 decembrie 2016, pe termen nelimitat, pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu includerea următoarei adrese de desfășurare a activității licențiate: s. Săiți, r-nul Căușeni.

Urmare a examinării cererii de reperfectare a licenței Companiei de Asigurări "ASTERRA GRUP" SA, Consiliul de administrație a decis să reperfecteze licența Companiei de Asigurări "ASTERRA GRUP" SA seria CNPF nr. 000850, eliberată la 13 septembrie 2011, pe termen nelimitat, pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu includerea următoarei adrese de desfășurare a activității licențiate: str. Sofia 27, mun. Bălți.

În cadrul ședinței a fost aprobată hotărârea prin care se autorizează reorganizarea societăților pe acțiuni:

– "INTERIOR" (bd. Dacia 27, mun. Chișinău, IDNO 1003600085881) prin transformare în societate cu răspundere limitată.

– "ARTIZANA" (str. Academiei 13/1, mun. Chișinău, IDNO 1002600013012) prin transformare în societate cu răspundere limitată.

Consiliul de administrație a aprobat înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare a valorilor mobiliare plasate la înființarea Societății pe acțiuni "PRO TOTAL ACTIV" (str. Grenoble 161A, mun. Chișinău, IDNO 1017600025909) în sumă de 20 000 lei, în număr de 200 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală de 100 lei cu numărul înregistrării de stat MD14PRTA1006. Se prescrie Societății pe acțiuni "PRO TOTAL ACTIV", în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei Hotărâri, să întreprindă măsurile de rigoare în scopul conformării statutului societății cu prevederile art. 11 alin. (6) și art. 35 din Legea nr. 1134-XIII din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni.

Luând act de informația prezentată de "Registru-Corect" SA prin adresările din 10.07.2017, 12.07.2017 și 14.07.2017, întru asigurarea executării conforme a prescripției Comisiei Naționale a Pieței Financiare, emise prin Hotărârea nr. 57/2 din 18.11.2016 cu privire la rezultatele controlului complex privind respectarea legislației în domeniul pieței de capital de către Societatea de registru "Registru-Corect" SA (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 416-422, art. 2053), Consiliul de administrație a decis să modifice Anexa la Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 57/3 din 18.11.2016 cu privire la transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 416-422, art. 2054) prin includerea și excluderea anumitor emitenți.

Guvernul a actualizat prognoza bugetară pentru anii 2017–2019

Cadrul bugetar pe termen mediu (CBTM) aprobat de cabinetul de miniștri se referă la perioada 2018–2020 și ia în considerare indicatorii-țintă și angajamentele asumate de RM prin Memorandumul cu FMI.

Potrivit agenției INFOTAG, principalele estimări ale documentului se referă la creșterea anuală a PIB-ului în 2017 care va constitui 4,5%, în 2018 – 3,5%, în 2019 – 4% și în 2020 – 4%. Ce ține de inflație, creșterea acesteia este planificată în limitele de 5,5%, 5,9%, 5,3% și, respectiv, 5%.

Cursul de schimb al leului moldovenesc în raport cu dolarul american va fi egal cu 20 lei în anul 2017, 21 lei – în 2018, 21,7 lei – în 2019 și 22,4 lei – în 2020. Se prevede majorarea exportului de bunuri în mărime de 150 mil. USD anual, cu excepția anului 2020, în care acesta va constitui 175 mii USD. Importul va spori de la 4,35 mlrd. USD în anul 2017 până la 5,025 mlrd. USD în 2020.

Printre proiectele prioritare finanțate

din sursele externe se regăsesc: re-vigorarea și dezvoltarea transportului feroviar, care prevede realizarea proiectului de reconstrucție și reorganizarea a căii ferate; construcția conductei de gaz Ungheni – Chișinău, care va fi realizată de întreprinderea de stat Vestmoldtransgaz; conectarea Moldovei la sistemul electroenergetic al României prin intermediul construcției liniilor electrice Vulcănești – Chișinău.

Guvernul consideră că în anul 2019 volumul granturilor externe se va micșora, în special, din motivul reducerii ajutorului bugetar din partea UE. În

același timp, durabilitatea bugetului, apreciată prin intermediul acoperirii cheltuielilor actuale datorită veniturilor (fără granturi), se va îmbunătăți de la deficitul de 0,7% în 2017 până la excedentul de 1,7% în 2020.

Printre scopurile majore ale documentului, elaborat în conformitate cu obiectivele și obligațiile față de FMI și alți parteneri de dezvoltare, se numără: implementarea reformelor structurale, consolidarea finanțelor statale, sporirea eficacității utilizării surselor bugetare și redirecționarea fondurilor disponibile spre prioritățile Strategiei naționale de dezvoltare "Moldova-2020", Programul de guvernare pentru anii 2016–2018 și Acordul de asociere RM – UE.

În același timp, în document sunt stabilite măsuri suplimentare prevăzute în programul reformelor guvernamentale, inclusiv, majorarea standardelor salarizării și implementarea proiectelor prioritare, finanțate din surse externe. Includerea acestora în document se va analiza și discuta în contextul celei de-a doua evaluări a programului FMI, în toamna anului 2017.

În 2016, investițiile în activele materiale pe termen lung din Moldova s-au redus cu 12,8% – până la 19 mlrd. 664,1 mil. lei

Acestea sunt datele concretizate ale Biroului Național de Statistică. În comparație cu datele din februarie curent, indicii corecți ai investițiilor în activele materiale de durată s-au dovedit cu 255,4 mil. lei mai mari.

Amintim că instituția a anunțat despre reducerea investițiilor în activele materiale de durată cu 13,9% – până la 19 mlrd. 405,7 mil. lei. Potrivit datelor reînnoite ale BNS, în 2016 investițiile în utilaje, mașini etc. au constituit 6 mlrd. 767,4 mil. lei, în descreștere cu 19,4% în comparație cu indicii din 2015. Investițiile în construcții și sedii au constituit 2 mlrd. 801,1 mil. lei (-13,9%), în unitățile de transport – 1 mlrd. 930,8 mil. lei (-8,6%), alte investiții – 4 mlrd. 339,4

mil. lei (-6,1%). În structura investițiilor pe tipul mijloacelor de bază, cea mai mare pondere în 2016 a revenit investițiilor în utilaje, mașini și utilaje de transmisiune – 34,4% din volumul total, față de 38 la sută în 2015. Ponderea investițiilor în construcția sediilor și utilajelor a fost de 19,5 la sută din totalul investițiilor față de 17,6 la sută cu un an mai devreme, iar cota investițiilor în construcția caselor de locuit s-a redus de la 14,4 la sută la 14,2 la sută.

Principalele surse de finanțare a activității investiționale în 2016 au fost mijloacele proprii, care au constituit 13 mlrd. 176,7 mil. lei (67% din suma totală), care în comparație cu 2015 s-au redus cu 5,6 la sută. Investițiile din contul bugetului de stat au însumat 932,6 mil. lei (4,7% din suma totală), în descreștere cu 49,2%. Investițiile străine s-au redus cu 10,9% – până la 1 mlrd. 420,5 mil. lei, iar cota lor în volumul total a fost de 7,2%. Investițiile din bugetele unităților administrativ – teritoriale au însumat 898,7 mil. lei (-12,3 la sută), iar cota lor în volumul total de investiții a crescut cu 0,1 p.p. – până la 4,6%.

InfoMarket

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații **Comisiei Naționale a Pieței Financiare**, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Aviz CNPF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plățile regulatorii de funcționare:

Cod fiscal 1007601001293; BC "Victoriabank" SA Filiala nr.11; Codul băncii VICBMD2X883; Cont bancar IBAN MD24VI000002251311138MDL

Moldova a executat 68 la sută din scopurile planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere pentru anii 2017–2019 (PNAAA)

Potrivit raportului privind realizarea PNAAA, obiectivele trase pentru lunile ianuarie – iunie curent au fost realizate în proporție de 60 la sută. În total, din 191 de măsuri planificate au fost realizate 113, nerealizate – 78. La finele lunii iunie curent încă 17 măsuri au fost realizate în termenii stabiliți. Astfel, planul de acțiuni se implementează accelerat și în mare parte sunt executate 68 la sută din măsuri.

Astfel, în proporție de 61,25% a fost realizat planul privind dialogul politic și reformele de colaborare în domeniul politicii externe și securității, fiind adoptate modificări la legislație în domeniul drepturilor omului, politicii de securitate și apărare cu UE, asigurarea controlului comun la hotarul moldo-ucrainean, au fost atinse rezultate în domeniul administrării hotelurilor etc.

În domeniul justiției, libertății și securității au fost realizate doar 20 la sută din scopurile planificate (prevenirea și lupta cu crima organizată, a fost publicată Legea privind integritatea, se lucrează în domeniul luptei cu terorismul, traficul de persoane, circulația drogurilor, spălarea de bani etc.) În domeniul cooperării de ramură din economie și alte domenii au fost realizate 50,2 la sută din măsurile planificate – 33 realizate, 33 – nerealizate.

Astfel, a fost lansată reforma administrației publice, au fost executate toate măsurile pentru dezvoltarea dialogului economic cu UE, au fost elaborate proiecte de legi privind drepturile societăților comerciale, contabilitate și audit, administrare corporativă, au fost întreprinse măsuri în domeniul ocupării populației, asigurarea egalității de șanse, sunt protejate drepturile consumatorilor. Au fost realizate 7 din 8 măsuri planificate privind îmbunătățirea statisticii, au fost întreprinse măsuri pentru îmbunătățirea finanțelor publice, a fost lansat proiectul de reformare a organelor fiscale, a fost finalizat proiectul twinning pentru îmbunătățirea potențialului instituțional al Băncii Naționale în domeniul reglementării și supravegherii activității bancare, a fost aprobat cadrul legal pentru crearea Depozitarului unic central al valorilor mobiliare și a fost anunțat concurs pentru achiziționarea softului pentru acesta. Au fost executate toate cele cinci măsuri planificate în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale, în domeniul energetic au fost realizate doar trei din 8 acțiuni, în transport – una din 6, încă una fiind realizată preventiv etc. În domeniul comerțului au fost executate 80,8 la sută din măsurile planificate, fiind nerealizate 9 din 47, iar în domeniul susținerii financiare, a controlului contravențiilor au fost realizate 75 la sută din acțiuni.

Amintim că Planul național de acțiuni pentru realizarea Acordului de Asociere RM – UE pentru anii 2017–2019 a fost aprobat în decembrie 2016. Acesta conține măsurile care urmează să fie întreprinse de autorități pentru a executa obligațiile asumate față de instituțiile europene, inclusiv care țin de corectarea legislației naționale în conformitate cu baza juridică a UE. Acordul de asociere dintre Moldova și UE a fost semnat pe 27 iunie 2014 și a intrat în vigoare pe 1 iulie 2016.

InfoMarket

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:
Moldpres: 67770
Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.
Nr. de înregistrare:
1003600114204, 27 octombrie 2003
FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:
Președinte: Nina DOSCA,
Elena VASILACHE, Mihai DORUC,
Zoia TULBURE, Victor MARTÎNENCO.
REDACTOR-ȘEF:
Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445
REDACTOR-ȘEF ADJUNCT:
Lilia ALCAZĂ
Tel.: /373 22/ 220-513

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziarulcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
FAX: /373 22/ 22-05-03
ADRESA REDACȚIEI:
Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00002249111050MDL
BC "Victoriabank", SA, fil. 11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»
Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.
Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia "Edit Tipar Grup" SRL

Călin Tomuleț: „Ne-am propus să aducem o nouă abordare pe piața de asigurări”

Interviu oferit ziarului Capital Market de către Călin Tomuleț, director general al companiei „Intact Asigurări”

– Compania „Intact Asigurări” este una proaspăt înregistrată care, acum o lună, a obținut licență de activitate pe piața de asigurări din R. Moldova. Care au fost activitățile principale pe care v-ați axat în această perioadă scurtă?

– Activitățile de bază au fost mai mult cele organizatorice, principalele fiind amenajarea punctelor de vânzări și instructajul personalului, organizarea accesului la RCA Data etc.

– Cine face parte din echipa „Intact Asigurări” și care sunt planurile de dezvoltare a companiei?

– Echipa companiei este compusă din profesioniști, toți cu experiență în domeniul asigurărilor. Eu am o experiență de peste 10 ani în domeniul asigurărilor, din anul 2006, ocupând funcții în cadrul societăților „Moldcargo” SA și „Klassika Asigurări” SA. Din echipă mai fac parte: Leontieva Evghenia, contabil șef cu o experiență de 20 ani în cadrul companiilor „Asito” SA și „Acord Grup” SA, Bulat Sergiu, șeful Serviciului asigurări, cu o experiență de 9 ani la societățile „Moldasig” SA, „Victoria Asigurări” SA și „Garanție” SA și Moraru Victor – șeful Serviciului daune, cu o experiență de 9 ani la companiile „Artas” SA și „Klassika Asigurări” SA.

– Se cunoaște că societatea a intrat pe piață prin preluarea companiei „VitoriAsig”, care anterior și-a depus benevol licența. Procesul de preluare a companiei a fost încheiat? „VitoriAsig” și-a onorat toate obligațiile contractuale față de foștii clienți sau acestea au fost transferate la „Intact Asigurări”?

– Nu suntem o companie nouă de asigurări și nici nu am preluat vreo companie. Anul acesta am împlinit 20 ani de la înființare, prima denumire a companiei fiind „Victoria” SRL, după care în 2007 s-a schimbat denumirea în „Asigurări Generale VitoriAsig” SRL, în urma unei hotărâri judecătorești.

În 2012 compania și-a schimbat forma juridică de organizare din SRL în SA (cerință impusă de legea cu privire la asigurări), după care a depus benevol licența. În 2016 am schimbat denumirea companiei din „Asigurări Generale VitoriAsig” SA în „Intact Asigurări Generale” SA. La fel, au fost desemnate noi persoane în funcțiile de răspundere începând cu directorul, consiliul societății și cenzorii. Anul acesta a fost încheiată procedura de reorganizare din SRL în SA prin înregistrarea acțiunilor la CNPF și am obținut din nou licența.

După depunerea benevolă a licenței în 2013 și până în 2016 au fost achitate toate despăgubirile de asigurare, conform contractelor de asigurare care au fost încheiate.

– Care sunt produsele de asigurări pe care „Intact Asigurări” se va concentra?

– Am obținut licența pe clasele de asigurări clasice care se vând în Republica Moldova: asigurări de accidente, de vehicule terestre, bunuri, răspundere civilă auto și generală și asigurare subvenționată a riscurilor de producție în agricultură. Totodată, dorim să aducem o nouă abordare pe piața de asigurări, cu produse inovatoare, nu ne concentrăm pe un produs anume dar încercăm să diversificăm portofoliul.

– „Intact Asigurări” va avea propria rețea de vânzări sau planifică să-și comercializeze serviciile prin intermediul brokerilor?

– Compania are propria rețea de vânzări în toate cele 11 orașe ale Republicii Moldova, aceasta fiind și o cerință obligatorie prevăzută de lege. Nu ne limităm doar la acestea, dar intenționăm să deschidem și în celelalte localități subdiviziuni ale companiei.

Desigur serviciile de asigurare vor fi comercializate și prin intermediul brokerilor, astăzi avem deja încheiate contracte cu câțiva dintre ei, care au fost selectați după unele criterii.

Politica companiei este de a diversifica canalele de vânzări și ne propu-

nem să fim prezenți în toate raioanele țării cu câte un punct de vânzare.

– Ce părere aveți despre asigurările în agricultură? Acestea vor face parte din portofoliul companiei?

– Considerăm că asigurările în agricultură sunt foarte slab dezvoltate în RM, însă au o perspectivă reală de a evolua. Acesta a și fost motivul pentru care am solicitat includerea în licență și a acestei clase de asigurări. Desigur la dezvoltarea acestui tip de asigurări o influență o are și politica statului în domeniul subvenționării prin stabilirea cuantumului subvenționării. Vom acorda o atenție sporită acestui tip de asigurare.

– În opinia Dvs., ce ar trebui de îmbunătățit pe piața locală de asigurări?

– Credem că sunt foarte multe de îmbunătățit pe piața locală de asigurări, cum ar fi tarifele de asigurare, comisioanele pentru intermediere, lipsa reglementărilor pe unele tipuri de asigurare etc.

– Cum credeți, ce acțiuni trebuie să întreprindă companiile pentru a convinge clienții de utilitatea serviciilor de asigurare, dar și pentru a deveni mai credibile în fața acestora?

– În primul rând, cetățenii RM nu au cultura asigurărilor, din această cauză este greu de a convinge pe cineva să se asigure. Cetățenii se asigură doar dacă acest tip este obligatoriu cum ar fi RCA și Cartea Verde sau este necesar de a asigura bunul gajat pentru bancă sau de a asigura autoturismul procurat în leasing.

Pentru a deveni mai credibili în fața clienților, companiile de asigurări trebuie să acorde mai multă atenție etapei încheierii contractului prin explicarea detaliată a celor mai importante clauze cum ar fi: franșiza, obligațiile asiguratului, determinarea cuantumului despăgubirii de asigurare etc. Totodată, companiile de asigurări trebuie să fie cât mai corecte la despăgubiri.

– Vă mulțumesc pentru interviu. A discutat Lilia ALCAZĂ

Amcham propune ca acționarii să aibă acces la datele fiscale ale companiilor unde sunt fondatori

Modificările respective la Codul Fiscal sunt propuse de Camera de comerț americană în Moldova. În context, se propune ca informația cu caracter personal privind obligațiile fiscale și alte plăți în bugetul public național, monitorizată de Serviciul Fiscal de Stat (SFS), să poată fi solicitată nu doar de persoanele juridice contribuabili, cum este prevăzut în prezent, dar și de fondatori. În prezent, accesul fondatorilor la această informație este limitată, iar datele despre existența/lipsa datoriilor față de buget pot fi prezentate doar administratorilor.

“În cazul apariției unor neînțelegeri cu administratorii, acționarii nu pot urmări dezvoltarea situației în companie. Astfel, este încălcat dreptul fundamental la proprietate. De altă parte, la asigurarea tranzacțiilor de cumpărare-vânzare a cotelor din companie, potrivit legii privind activitatea de notariat, notarul trebuie să prezinte o dovadă de la SFS privind lipsa sau existența la persoanele juridice a datoriilor față de buget. Dacă administratorul refuză să prezinte acest document fondatorului, atunci acționarul este limitat în realizarea dreptului de proprietate”, argumentează această propunere Amcham.

În conformitate cu Codul Fiscal, datele despre contribuabilii SFS pot fi prezentate, de asemenea, angajaților fiscali, organelor de administrare publică centrală și locală, instanțelor de judecată, organelor de drept, CEC și Curții de Conturi, organelor fiscale ale altor state etc.

InfoMarket

“RED Nord” și “RED Nord-Vest” vor fi reorganizate prin fuziune

Întreprinderile de stat de distribuire a energiei electrice “RED Nord” și “RED Nord-Vest” vor fi reorganizate “prin fuziune (comasare)”, conform unei hotărâri de Guvern, publicată vineri în “Monitorul Oficial”.

Potrivit agenției INFOTAG, inițiativa în acest sens a venit din partea Ministerului Economiei, care urmează, în decurs de patru luni, să asigure ca organele de conducere ale acestor întreprinderi să aprobe hotărârile de rigoare privind reorganizarea.

În opinia vicepremierului, ministrului Economiei și Infrastructurii, Octavian Calmic, fuziunea “RED Nord” și “RED Nord-Vest” va contribui la crearea unei companii în nordul țării care va presta servicii de distribuție a energiei electrice, fapt ce va permite creșterea eficienței de activitate, optimizarea cheltuielilor operaționale și, posibil, reducerea tarifelor la serviciile prestate.

De asemenea, el consideră că fuziunea va permite utilizarea mai eficientă a bunurilor aflate în proprietatea acestor companii, în care statul deține 100% din acțiuni.

După cum a informat anterior INFOTAG, în anul 2015 “RED Nord” și “RED Nord-Vest” au fost reorganizate după modelul european în companii de distribuție și livrare a energiei electrice. Atunci, în baza acestora, a fost creată întreprinderea “Furnizarea Energiei Electrice Nord”.

INFOTAG

Fiscul a acumulat la bugetul public național, în șapte luni, venituri cu 18 la sută mai mari decât în 2016

Serviciul Fiscal de Stat (SFS) a acumulat în șapte luni 2017 venituri la bugetul public național în sumă de peste 18,3 miliarde de lei, cu 18,2 la sută mai mult decât în perioada similară a anului trecut. Doar în luna iulie, fiscalul a înregistrat o creștere a veniturilor administrate cu 24 la sută comparativ cu aceeași perioadă a anului 2016, informează MOLDPRES.

Potrivit unui comunicat al Serviciului de presă al SFS, veniturile au crescut, în șapte luni, în valoare nominală cu 2,8 miliarde de lei. Cifra planificată pentru această perioadă a fost depășită cu 1,1 miliarde de lei.

Datele Serviciului Fiscal relevă că la bugetul de stat pe parcursul a șapte luni au fost încasate 8,0 miliarde de lei, cu 1,6 miliarde lei mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului 2016. Încasările la bugetele locale s-au ridicat la 2,0 miliarde de lei, cu 91,8 milioane lei mai mult comparativ cu perioada similară a anului precedent.

La Bugetul asigurărilor sociale de stat au fost încasate 6,30 miliarde lei, cu 948,3 milioane de lei peste nivelul înregistrat în perioada similară a anului 2016, iar la Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală s-au acumulat 2,0 miliarde lei.

MOLDPRES

BNM menține ratele de bază la principalele operațiuni de politică monetară

Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei (BNM) a decis să mențină ratele la principalele operațiuni de politică monetară.

Potrivit agenției INFOTAG, rata de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt se menține la nivelul de 8%, la creditele overnight la nivelul de 11% și la depozitele overnight la nivelul de 5%. De asemenea, se menține norma rezervelor obligatorii din mijloace atrase în valută liber convertibilă la nivelul de 14%, iar norma rezervelor obligatorii din mijloace atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă se menține la nivelul de 40%.

Decizia respectivă a fost luată în baza celor mai recente analize și evaluări macroeconomice, a noilor asumări aferente runde curente de prognoză, precum și a necesității de a estima impactul acțiunii anterioare de politică monetară. În același timp, se conturează premise de temperare a activității economice, o diminuare a presiunilor inflaționiste pe termen mediu și se constată aprecierea reală a monedei naționale.

Decizia adoptată de Comitetul executiv al BNM urmărește crearea condițiilor monetare reale capabile

să readucă inflația în intervalul de variație de $\pm 1,5$ puncte procentuale de la ținta inflației de 5% pe termen mediu.

Conform prognozei actuale a BNM, a treia la număr de la începutul anului, rata anuală a inflației pentru anii 2017 și 2018 va înregistra 6,5% și, respectiv, 4,4%. Inițial, BNM a prognozat pentru anul curent o rată a inflației de 5,2%, iar la finele primului trimestru a majorat-o până la 6,8%, iar pentru 2018 – de la 4,9% la 5,1%.

BNM promite că va continua să gestioneze surplusul de lichiditate prin operațiuni de sterilizare. Următoarea ședință a Comitetului executiv al BNM cu privire la politica monetară va avea loc pe 30 august.

După cum a informat anterior INFOTAG, BNM a menținut rata de bază la nivelul de 9% din octombrie 2016, după ce a diminuat-o de două ori cu 0,5 p.p. – mai întâi de la 10% la 9,5%, apoi de la 9,5% la 9% anual.

Norma rezervelor obligatorii din mijloace atrase în valută liber convertibilă este menținută la nivelul actual de 14% de mai mult timp. În schimb, norma rezervelor obligatorii din mijloace atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă a fost majorată de două ori, mai întâi de la 35% la 37%, apoi la 40%.

15 ani ai businessului leasing în Moldova: spre extindere prin diversificare

Pentru piața financiară din Moldova anul 2002 a fost unul însemnat. Atunci au apărut în țară primele companii de leasing, care au devenit o alternativă a creditării bancare. Întâi de toate, în domeniul auto. A devenit mai simplu să-ți cumperi un autoturism, iar asta, la rândul său, a dat un impuls și pentru dezvoltarea companiilor de asigurări (inclusiv CASCO, obligatorie pentru beneficiarul de leasing).

Prima companie de leasing – EuroLeasing – a fost înregistrată în iulie 2002 și a activat, în mare parte, pe banii atrași de la Victoriabank, a doua – MAIB-Leasing – din septembrie 2002, fiind finanțată inițial de Moldova-Agroindbank, iar a treia companie a fost IMC Leasing, redenumită ulterior în Express Leasing & Microfinance.

În 2005, Parlamentul a adoptat noua Lege cu privire la leasing, care a intrat în vigoare în a doua jumătate a anului, fiind un nou impuls pentru piață. În vara anului următor în țară a fost înregistrată prima companie de leasing cu 100% capital străin – Total Leasing. Atragerea mijloacelor de peste hotare a impus piața să reducă din rate: în 2006 rata medie la leasingul auto era de 17-18% anual în valută. Total Leasing propunea 14-15%. Celelalte companii au fost impuse să se reorienteze și să caute resurse mai ieftine pentru a reduce marja.

Perioada de “aur” pentru leasing au fost anii 2006–2007, datorită mai multor factori:

- rate destul de acceptabile pentru debitori – în medie 15% anual;
- termenul de leasing a fost majorat de la trei la cinci ani;
- a fost redus comisionul pentru emitere (de la 2 la 1,5-1%);
- pentru clienții de calitate suma contribuției inițiale putea fi redusă de la standardul de 30% din suma achiziției la 5% (participația inițială simbolică);
- companiile de asigurări au lansat serviciul de asigurări CASCO achitat treptat (în mare parte cu plăți de două ori pe an sau trimestrial).

La toate acestea s-a mai adăugat viteza de deservire și adoptarea deciziilor în termen de la 1 la 3 zile.

În același timp, la bancă procesul de obținere a creditelor este mai meticulos, cu mai multe trepte și care cere un număr mai mare de documente, inclusiv, timp. Însă băncile nu puteau lucra altfel. La eliberarea creditului, de exemplu, pentru achiziționarea unui autoturism, acesta era înregistrat imediat pe cumpărătorul final. În cazul apariției unei probleme la achitarea creditului, relațiile dintre creditor și debitor se complică și cere timp, inclusiv cu atragerea instanțelor de judecată în acest proces.

Leasingul, spre deosebire de creditul bancar, presupune că bunurile achiziționate (automobilul) rămâne în proprietatea companiei de leasing până la încheierea termenului contractului. Acest lucru înseamnă că, cumpărătorul este tot timpul sub control. În cazul în care rata lunară nu este achitată,

el poate fi refuzat de compania de leasing când are nevoie de foaia de parcurs pentru a putea circula cu mijlocul de transport atât în țară, cât și peste hotare. În cazul în care cumpărătorul nu-și onorează ratele lunare trei-patru luni, compania de leasing poate găsi ușor, prin intermediul poliției, automobilul care este preluat, pentru că reprezintă proprietatea companiei. Contribuția inițială de 30% pentru client face posibilă vânzarea fără probleme a automobilului pe piața secundară, în cazul în care cumpărătorul acestuia refuză să mai plătească ratele pe contractul de leasing. Mai mult, activele cumpărate în leasing sunt asigurate de cumpărător.

De fapt, contribuția inițială este un subiect sensibil. În anii 2006-2007, în lupta pentru clienți, companiile de leasing practicau dumpingul, permițând unor clienți să achite doar 5% din suma achiziției. Din cauza acestor proceduri, în anii 2008–2009 mulți au “ars”. Una este când se vorbește despre 5% din prețul unui automobil ieftin și este altceva atunci când 5% se percep din valoarea unui automobil de clasa Premium. S-a plimbat clientul jumătate de an cu o mașină de 80-100 mii euro, a achitat pentru asta 4-5 mii de euro și a “returnat” automobilul companiei de leasing. Din cauza acestor scheme, multe companii de leasing au suportat pierderi.

În 15 ani au fost și cazuri neplăcute pentru clienți, când aceștia erau lipsiți de bunurile cumpărate din greșeala companiei de leasing. Majoritatea companiilor operează cu mijloace împrumutate și în cazul în care nu-și onorează la timp creditul, problemele se extind și asupra clienților. Creditorul aresta toată proprietatea companiei de leasing, inclusiv cea care a fost cumpărată de clienți (sau aproape cumpărată), însă nu s-a reușit perfectarea actelor de proprietate. Oamenii au pierdut mașini, s-au judecat... Unii au reușit să-și recâștige bunurile sau banii, alții – nu. Anume pe astfel de exemple se poate vorbi despre avantajele creditării bancare, unde debitorii sunt protejați mai mult, decât cei ai companiilor de leasing. Totuși, astfel de exemple nu au fost multe în istoria Moldovei, deoarece debitorii au început să atragă atenția la fondatorii companiilor de leasing și sursele de finanțare ale acestora.

Criza i-a impus pe toți să se reformateze și să fie mai prudenți: tehnologiile de leasing nu au fost inventate în zadar, deoarece chiar și cel mai bun client, azi-măine poate aduce pierderi. Chiar și așa, leasingul rămâne cel mai atractiv instrument pentru companii și persoane fizice, întâi de toate – pentru renovarea parcului auto.

La finele anului trecut, ponderea automobilelor în totalul serviciilor de leasing a fost de 88,1%. Este un indice mai mic decât în 2015 (90,1%) și 2014 (93,2%), dar cel mai înalt a fost în 2013 (84%).

Potrivit statisticii oficiale, cinci companii de leasing (din 26 care activează în prezent) dețin până la 80% din piață. În diferiți ani, liderii la volumul activelor acordate în leasing, au fost diferite companii. Dar poate fi observată o anumită regularitate: participanți activi în

ultimii cinci ani sunt șapte subiecți de bază (în ordine alfabetică): BT Leasing MD, Capital Leasing, Finance Leasing Company, MAIB-Leasing, Total Leasing & Finance, Raiffeisen Leasing și Victoria Leasing.

În 15 ani, piața de leasing a fost supusă mai multor schimbări. Una din principalele modificări este diversificarea businessului. Un șir de companii chiar și-au schimbat denumirea. Astfel, Express Leasing a devenit Express Leasing & Microcredit; Total Leasing & Finance a devenit Total Leasing & Finance; Top Leasing a devenit Top Leasing & Credit și altele.

Astfel, unele companii, care se poziționau drept leasing, au intrat pe un alt sector – creditarea non-bancară (organizații de microfinanțare). Aceste companii au două tipuri de servicii, două tipuri de raportate și două liste de concurenți. Pe piața creditării micro și non-bancare concurența este mai acerbă decât pe piața de leasing. Aici operează 116 participanți (în 2016).

Însă, unele companii de leasing au reușit să se consolideze serios pe această piață. În 2016, aceste organizații au acordat credite în sumă de 3,8 mlrd. lei. Dintre acestea, doar cota a două companii de leasing a fost de 18,7% sau 0,7 mlrd. lei și anume: Express Leasing & Microcredit – aproape 11% și Total Leasing & Finance – 7,5%. Cu un an mai devreme, în 2015, pe piața creditării non-bancare lucrau 91 de organizații, care au emis credite de 2,87 mlrd. lei. Atunci, celor două companii sus-menționate le-a revenit 19,8% din volumul total al pieței (10,25% și, respectiv, 9,53%) sau 0,57 mlrd. lei.

Participanții de pe segmentul creditării non-bancare (organizațiile microfinanciare) concurează nu doar între ei, dar și cu creditarea bancară retail a businessului mic și mijlociu. În ultimul an, băncile, în contextul unei lichidități mari, au început o luptă mai mare pentru clienți, numărul cărora s-a redus semnificativ din cauza mai multor factori interni și externi.

La finele anului 2016, portofoliul de creditare a tuturor băncilor comerciale din Moldova a fost de 34,8 mlrd. lei, în descreștere cu 9% într-un an! Cu 12,8% s-a redus numărul creditelor noi acordate. Iar, între timp, ponderea creditelor neperformante a crescut într-un an cu 6,4 p.p. și a însumat în total pe sistem 16,3%. Adică piața s-a redus puternic, iar portofoliul s-a deteriorat.

Dacă (în rezultatul anului 2016) cumulăm portofoliul băncilor comerciale (34,8 mlrd. lei), al organizațiilor de micro-finanțare (3,79 mlrd. lei), precum și al companiilor de leasing (1,23 mlrd. lei), reiese că piața “cumulată” a creditelor din Moldova a constituit, în 2016, 39,82 mlrd. lei. Din suma totală, ponderea băncilor a fost de 87,4%; a organizațiilor de creditare non-bancare – 9,5%; a companiilor de leasing – 3,1%. Luând în considerare că, companiile de leasing ocupă aproape a cincina parte din piața creditelor non-bancare, cota acestora este de aproximativ 5% din piața împrumuturilor din Moldova.

Pentru comparație, în rezultatul anului 2015, piața “cumulată”

a creditelor din Moldova a fost de 42,15 mlrd. lei. Dintre acestea, portofoliul de credite al băncilor a fost de 38,19 mlrd. lei (cota – 90,6%); al organizațiilor de microfinanțare – 2,87 mlrd. lei (cota – 6,8%); companiilor de leasing – 1,09 mlrd. lei (cota – 2,6%). Reiese că, în 2016 cota băncilor în portofoliul cumulată s-a redus, iar cota companiilor de microfinanțare și leasing – a crescut.

Unii participanți ai pieței de leasing, dimpotrivă, cred că fiecare trebuie să se ocupe cu treburile sale. Ieșirea unor companii de leasing pe piața microfinanțării le aduce, pe de o parte mai mult venit, iar pe de altă parte este însoțită de mai multe riscuri.

Încă un moment important. Companiile mari (în special cu participarea capitalului străin) demult pledează pentru ca subiecții de leasing să treacă obligatoriu procedura de licențiere și să intre sub reglementarea Băncii Naționale sau a Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Acest lucru ar permite stabilirea și monitorizarea regulilor de joc unice pe piață, care ar asigura profesionalism, stabilitate și transparență a acestora, iar regulatorul ar putea reacționa în cazul încălcării legislației și a drepturilor consumatorului. Acest lucru ar fi posibil în cazul în care regulatorul, într-adevăr, ar lucra și ar numi specialiști pentru acest domeniu, nu doar ar beneficia de contribuții din partea companiilor.

Până atunci, datele despre activitatea companiilor de leasing sunt publicate de statistica oficială, cu informații generale despre piață, fără date despre fiecare companie în parte. Informația despre organizațiile de microfinanțare sunt acumulate și publicate de CNPF. Totodată, acestea, în comparație cu băncile comerciale, nu au un regulator, care ar putea asigura un control suplimentar.

Și oponentii licențierii operează cu argumente convingătoare: companiile de leasing și organizațiile de microfinanțare nu atrag mijloace de la populație, ci operează cu resurse proprii (asumându-și riscurile) sau cu mijloace atrase de la alte persoane juridice, inclusiv internaționale (în baza contractelor bilaterale). Potrivit lor, o implicare suplimentară a organelor de stat în activitatea structurilor comerciale independente este inadmisibilă.

În ultimul timp, perspectivele de dezvoltare a businessului de leasing conturează noi realități. Pe de o parte, băncile comerciale, care au o lichiditate sporită, s-au activizat în lupta pentru clienți, propunându-le condiții atractive de finanțare – atât în monedă națională, cât și în valută străină. Pe de altă parte, piața clienților s-a îngustat simțitor, iar riscurile au crescut. Mai mult, sub presiunea partenerilor internaționali ai Moldovei, sectorul bancar al țării tot mai mult preia standardizarea internațională.

Nu este un secret că anterior existau două tipuri de debitori bancari: cei care treceau procedura standard de evaluare a veniturilor și riscurilor și cei pentru care “s-a pus cuvânt”. Anume creditele eliberate celor “pentru care s-a dat un sunet”, de cele mai multe ori, devin neperformante. Deși există multe excepții, când conducerea și acțio-

narii băncii au influențat asupra vitezei adoptării deciziilor pentru debitorii de încredere, care și-au respectat obligațiile în termen.

Resetarea actuală a întregului sistem bancar va duce la faptul că “drepturile la telefon” vor dispărea. Asta înseamnă că, debitorul va putea influența asupra rezultatelor și termenului de adoptare a deciziei doar prezentând tot pachetul necesar de documente.

Într-o astfel de situație companiile de leasing au de câștigat. Acestea, în continuare, nu sunt licențiate, nu sunt supuse unui control special, riscă sau cu banii acționarilor, sau a partenerilor, dar pot elibera credite sau leasing clienților cărora le cunosc istoria de creditare. Totodată, și riscurile pentru companiile de leasing sunt mai mici – activele procurate rămân în proprietatea lor până la încheierea termenului contractului de leasing, iar tehnologiile elaborate în ultimii 15 ani permit palparea clientului la aspecte de încredere sau capacitate de plată.

Încă un privilegiu al leasingului pentru mulți clienți este reducerea diferenței valutare. Acum câțiva ani, Banca Națională a modificat regulamentul privind reglementarea valutară, permițând companiilor de leasing să se achite cu vânzătorul (de exemplu, dealerul care importă mașini în țară) în valută, fără pierderi suplimentare la diferența de curs. În același timp, clienții companiilor de leasing, de asemenea, au primit dreptul să facă plățile lunare în valută. Acesta este un avantaj serios al leasingului față de alte organizații (inclusiv de creditare), care sunt obligate pe teritoriul Moldovei să facă plăți doar în monedă națională.

Și perspectivele de dezvoltare a leasingului în Moldova sunt încurajatoare. În țară crește rata impozitelor la automobilele de lux, fapt care ar putea duce la creșterea cererii pentru mașinile din segmentul mediu. În România, cota de vânzare a automobilelor noi prin intermediul leasingului depășește 70%, în Moldova – doar aproximativ 30%. Există loc pentru creștere.

În 15 ani de existență și dezvoltare a leasingului în Moldova, piața a acumulat multă experiență valoroasă și își ocupă meritat nișa, influențând segmentele însoțitoare ale businessului. Datorită leasingului, în țară au crescut vânzările automobilelor noi și volumul asigurărilor CASCO. Mulți și după încheierea termenului de leasing continuă să-și asigure mașinile, deși crește cultura asigurării.

Pentru viitorul apropiat, prognozele sunt următoarele: unii jucători, fără îndoială, vor rămâne pe acest segment, folosind bonusul libertății pe fondul “curelelor străne” în sectorul bancar. Alții, și nu este vorba despre o excepție, s-ar putea reprofila în bănci comerciale sau s-ar putea extinde, prin deschiderea unor companii de asigurări, a fondului de pensii, a fondului de risc, creând un holding financiar. Aceeași cale poate fi preluată și de bănci, deși lor le este mai complicat din acest punct de vedere. Iar companiile de leasing, în special primele cinci din top, fără îndoială, au posibilitatea să-și continue diversificarea și să mențină pozițiile deja câștigate.

**Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața reglementată sau MTF
(Perioada 24-28 iulie 2017)**

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Pondere VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
Piața reglementată									
26.07.17 13:01	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	64,00	261	16704,00	Vinzare Cumparare	4967794	0,01	100,00
Total				261	16704,00				
Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)									
24.07.17 13:01	MD14TERM1005	SA "TERMOTRANSAUTO"	1,00	3400	3400,00	Vinzare Cumparare	283490	1,20	20,00
25.07.17 13:01	MD14SPIC1006	SA "SPICUSOR-BL"	40,00	480	19200,00	Vinzare Cumparare	7068	6,79	50,00
27.07.17 11:20	MD14RADA1001	SA "RADA"	7,20	12000	86400,00	LICITATIE CU STRIGARE PACHET UN	918489	1,31	10,00
Total				15880	109000,00				

**Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF
pentru perioada 24.07.2017-28.07.2017**

Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	PIRAMIDA-V S.A., CHIȘINĂU	MD14PIRV1004	10	3	2224	88474,18	7,98
2	HIDROPOMPA S.A., CHIȘINĂU	MD14HIDR1006	10	1	564	3384,00	0,05
3	UZINA EXPERIMENTARLĂ MECANICĂ NR.32 S.A., DURLEȘTI	MD14DURL1004	10	2	228	2508,00	0,73
Total				6	3016	94366,18	

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	SUDZUCKER-MOLDOVA S.A., SOROCA	MD14ROZA1009	10	29	1812	18120,00	0,01
2	VINARIA BARDAR S.A., CHIȘINĂU	MD14BARD1000	35	1	45	1575,00	0,03
3	EFES VITANTA MOLDOVA S.A., CHIȘINĂU	MD14VEST1003	25	1	130	3250,00	0,00
4	FRANZELUȚA S.A., CHIȘINĂU	MD14FRAN1004	20	2	432	8640,00	0,02
5	BUCURIA S.A., CHIȘINĂU	MD14BUCU1002	10	1	88	880,00	0,01
6	FLOR-FAR S.A., FLOREȘTI	MD14FFAR1004	1	1	59764	59764,00	92,06
7	MOLDOVA-AGROINDBANK S.A., CHIȘINĂU	MD14AGIB1008	200	3	17	3400,00	0,00
8	MEGA PRIM S.A., CHIȘINĂU	MD14EGAP1006	4	1	156	624,00	0,00
9	BC „MOLDINDCONBANK” S.A., CHIȘINĂU	MD14MICB1008	100	1	30	3000,00	0,00
Total				40	62474	99253,00	

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini până la gradul II inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„TRAFIC-BUJOR” S.A., CHIȘINĂU	MD14UJOR1005	1	1	98000	98000	1,44
2	BUCURIA S.A., CHIȘINĂU	MD14BUCU1002	10	2	120	1200,00	0,01
Total				3	98120	99200,00	

Tipul tranzacției: Vânzare-Cumpărare conform prevederilor art.II alin.(3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	CORIDO-SERVICE S.A., LEOVA	MD14CORS1006	1	12	4414	4414,00	15,85
Total				12	4414	4414,00	

Tipul tranzacției: Distribuirea valorilor mobiliare în cazul partajului bunurilor între soți în formă de valori mobiliare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	FRANZELUȚA S.A., CHIȘINĂU	MD14FRAN1004	20	1	236	4450,96	0,01%
Total				1	236	4450,96	

Tipul tranzacției: Succesiunea valorilor mobiliare în urma reorganizării sau lichidării persoanei juridice acționar

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	BC MOLDINDCONBANK S.A., CHIȘINĂU	MD14MICB1008	100	1	150	15000,00	0,00
Total				1	150	15000,00	

Tipul tranzacției: Retragera obligatorie în condițiile art.30 din Legea privind piața de capital

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„SUDZUCKER-MOLDOVA” S.A., SOROCA	MD14ROZA1009	10	500	19357	628715,00	0,18
Total				500	19357	628715	

**Poziții deschise pe piața reglementată și MTF
la data de 2.08.2017**

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
Piața reglementată				
MD14OTIS100	Compania Internațională de Asigurări "ASITO" SA	0,00	14,79	3866669,00
MD14MOSI100	SA "MOLDASIG"	0,00	318,88	59855,00
MD14MOSI100	SA "MOLDASIG"	0,00	318,88	390245,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1100,00	13,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	300,00	1110,00	0,00
MD14ENER100	BC "ENERGBANK" SA	0,00	90,00	6307,00
MD14EURB100	BC "EUROCREDITBANK"	0,00	13,50	132908,00
MD14MBIS100	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	120,00	459,00
MD14MBIS100	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	250,00	10000,00
MD14MICB100	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	64,22	1317,00
MD14OTIS100	Compania Internațională de Asigurări "ASITO" SA	0,00	14,78	1188,00
MD14VCTB100	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	48,00	4046,00
Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)				
MD14INAU100	SA "INTERAUTOTRANS"	0,00	12,80	1244,00
MD14FRAN100	SA Combinatul de panificație "FRANZELUTA"	0,00	42,00	52715,00
MD14AVID100	SA "AVICOLA - CODRU"	0,00	23,20	27238,00
MD14AVID100	SA "AVICOLA - CODRU"	0,00	20,50	47775,00
MD14BIOC100	SA "UZINA BIOCHIMICA DIN BALTI"	0,00	5,40	17579,00
MD14CEPU100	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	7,00	51,00
MD14FARM10	SA "FARMACO"	2581,00	37,00	0,00
MD14FRAN100	SA Combinatul de panificație "FRANZELUTA"	20,00	18,00	0,00
MD14GERE10	SA "FABRICA DE VINURI SANGEREI"	0,00	6,00	8351,00
MD14NEL1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,00	2635,00
MD14VITR100	SA "VINIA TRAIAN"	80,00	60,00	0,00
MD14VITR100	SA "VINIA TRAIAN"	200,00	50,00	0,00

ÎM CIA „TRANSELIT” SA

Deciziile adoptate pe data de 24 iulie 2017 orele 13.00 la adunarea generală a acționarilor, care a avut loc pe adresa: m. Chișinău str. 31 august 1989, nr. 31. Quorum – 97,187%.

**S-AU ADOPTAT
URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:**

- De a aproba darea de seamă a Organului executiv pe anul 2016 și direcțiile prioritare pe anul 2017.
- De a aproba raportul de activitate a ÎM CIA „TRANSELIT” SA pentru anul 2016.
- De aprobat raportul de repartizarea profitului la acoperirea pierderilor pentru anii precedenți.
- De aprobat compania de auditor pentru anul 2017 – „Audit Concret” SA.
- De aprobat Comitetul de conducere a ÎM CIA „Tranșelit” SA în următoarea componență: Nicolae Ciurmac – Președinte, Ion Berliba – membru, Valentina Pavlovscaia – membru.
- De efectuat modificările în pct. 2.9 din Statutul ÎM CIA „TRANSELIT” SA cu excluderea unor reprezentanțe și filiale și introducerea unor filiale și reprezentanțe noi.

SA „LEMNAR”

Aduce la cunoștința acționarilor săi și publicului larg că la data de 21 mai 2017 a avut loc Adunarea Generală Anuală a acționarilor societății.

**CONFORM ORDINII DE ZI ADUNAREA
A APROBAT:**

- Raportul consiliului societății despre rezultatele activității în anul 2016.
- Raportul financiar al societății pentru a. 2016.
- Raportul cenzorului societății pentru a. 2016.
- Repartizarea a 6 589 680 lei din profitul net al societății obținut după rezultatele anului 2015 pentru plata dividendelor acționarilor societății proporțional numărului de acțiuni care le aparțin, prin achitarea a câte 15 lei pentru o acțiune aflată în circulație, în termen de 3 luni de la data aprobării prezentei hotărâri.
- Vânzarea imobilelor cu numerele cadastrale 0100308.064, 0100308.064.01, 0100308.064.02, amplasate în mun. Chișinău, str. Uzinelor 171/2 la prețul total nu mai puțin de 4.500.000,00 lei.

“SPICUȘOR-BL” SA

RAPORT

De către emitentul de valori mobiliare a informației privind deținerea de acțiuni pentru persoanele (fizice, juridice) care individual sau împreună cu persoanele ce activează în mod concertat au obținut sau au înstrăinat acțiuni cu drept de vot ale unui emitent de valori mobiliare și în urma acestora cota deținerilor atinge, depășește sau coboară sub limita de 5%, 10%, 15%, 20%, 25%, 33%, 50%, 66%, 75% și 90% din acțiunile aflate în circulație ale emitentului

I. Informația privind emitentul de valori mobiliare:

- Denumirea emitentului de valori mobiliare: Societatea pe acțiuni “SPICUȘOR-BL” SA
- Emitentul de valori mobiliare reprezintă: un emitent, ale cărui valori mobiliare sunt admise la tranzacționare în cadrul unui MTF.
- IDNO și data înregistrării de stat a emitentului de valori mobiliare la Camera Înregistrării de Stat IDNO-1002600052271, data înregistrării 28.12.1994.
- Sediul emitentului de valori mobiliare, numărul de telefon, fax ale emitentului de valori mobiliare: mun. Chișinău, str. Independenței 4/1
- Codul ISIN al valorilor mobiliare MD14-SPIC1006.

II. Identificarea deținătorului de valori mobiliare:

- Persoană fizică Vinzător:
  - Denumirea completă: GANGUR Igor Marcel, IDNP – 0962809547839
  - Sediul: RM, mun. Chișinău, str. P. Zadnipru 19/2 ap. 64
- Persoană fizică Cumpărător:
  - Denumirea completă: NOFIT SERGIU MIHAIL, IDNP – 0981604208848
  - Sediul: RM, mun. Chișinău, str. Pandurilor 18 ap. 16

III. Date despre tranzacție:

- Data tranzacției 25.07.2017
- Numărul, cota valorilor mobiliare deținute pînă la tranzacție: GANGUR Igor Marcel – 6841 unitati, 96,79%.
- Numărul, cota valorilor mobiliare deținute pînă la tranzacție: NOFIT SERGIU MIHAIL – 0 unitati, 0,00%.
- Numărul, cota valorilor mobiliare obținute/înstrăinate în cadrul tranzacției: GANGUR Igor Marcel – 480 unitati, 6,79%.
- Numărul, cota valorilor mobiliare obținute/înstrăinate în cadrul tranzacției: NOFIT SERGIU MIHAIL – 480 unitati, 6,79%.
- Numărul, cota valorilor mobiliare deținute după tranzacție: GANGUR Igor Marcel – 6361 unitati, 90,00%.
- Numărul, cota valorilor mobiliare deținute după tranzacție: NOFIT SERGIU MIHAIL – 480 unitati, 6,79%.
- Numărul, cota valorilor mobiliare deținute după tranzacție în comun cu persoanele ce activează în mod concertat: GANGUR Igor Marcel – 6361 unitati, 90,00%.
- Numărul, cota valorilor mobiliare deținute după tranzacție în comun cu persoanele ce activează în mod concertat: NOFIT SERGIU MIHAIL – 480 unitati, 6,79%.

IV. Semnătura persoanei care raportează sau a reprezentantului legal al persoanei care raportează

**Director “SPICUȘOR-BL” SA
GANGUR Igor**

**În atenția acționarilor
S.A. „Consocivil”**

La sedinta Consiliului S.A. “Consocivil” din 27.07.2017 a fost aprobată decizia despre repartizarea profitului nerepartizat anul 2016, conform hotărârii adunării acționarilor din 21.04.2017 la dividende.

Pentru informații mun. Chișinău str. București 23 A et. 2 contabilitatea persoana de contact Nina Iascișina.

**Telefon 022 27-27-39, 022 22-42-00
Consiliul societății S.A. “Consocivil”**

C.F. „Colaborare” S.A. în proces de lichidare,

comunică că, în baza pct. 25 din Regulamentul privind vânzarea acțiunilor societăților pe acțiuni în condițiile art. II din Legea nr. 163-XVI din 13.07.2007 și a cotelor de participare ale societăților cu răspundere limitată din portofoliile fondurilor de investiții supuse lichidării, aprobat prin Hotărârea CNVM nr. 31/2 din 02.08.2002, în baza Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 24/17 din 09.06.2017 se propune spre vânzare publicului larg partea socială deținută în Î.C.S. „Maureza” S.R.L.

PARTEA SOCIALĂ CARE SE PROPUNE SPRE VÎNZARE PERSOANELOR TERȚE:

Denumirea societății	Adresa	Capitalul social, lei	Cota (%) în capitalul social	Prețul de vânzare a părții sociale (lei)	Deținătorul nominal
Î.C.S. „Maureza” S.R.L.	mun. Chișinău, str. Ghiocelilor, 1	1515048	66,63	2599	C.F. „Colaborare” S.A.

Data petrecerii licitației: 29.08.2017, orele 11.00 (mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77 (incinta Comisiei Naționale a Pieței Financiare);

Doritorii de a procura partea socială respectivă vor prezenta administratorului din oficiu (vor înregistra la Comisia Națională a Pieței Financiare) pînă la 28.08.2017 orele 17.00:

- cererea de participare la licitație;
- actul care confirmă identitatea persoanei date;
- actul care confirmă depunerea accontului în contul bancar (mărimea accontului va constitui 10% din prețul părții sociale licitate).

C.F. „Colaborare” S.A.: mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77, bir. 40, tel 022859524, rechizite bancare: B.C. „COMERTBANK” S.A., codul băncii CMTBMD2X, IBAN MD80CM000222434982000121, codul fiscal 1002600041088.

**K. Б. «UNIBANK» A.O.
в процессе ликвидации**

организуем 23 августа 2017 г. по адресу мун. Кишинёв, ул. Бэнулеску Бодони, 45 аукцион по продаже:

- ▶ в 11:00 доли в 1.9727% от уставного капитала Î.M. “Biroul de Credit” S.R.L. фискальный код 1003600004978 по адресу мун. Кишинёв ул. Александру чел бун, 49. Стартовая стоимость 621 888.00 лей. На аукцион приглашаются лица, которые отвечают требованиям бюро кредитных историй, предусмотренным: Статья 16 пункт (2) в подпункте (2) письмо (б) закона №122 -XVI от 29.05 0,2008 о кредитных бюро и главы II Положения о лицензировании бюро кредитных историй, утвержденного решением Национальной комиссии по финансовому рынку №7/4 от 20 февраля 2009 года.
- ▶ в 14:00 обыкновенных акций I класса эмитента с правом голосования (ISIN MD14BSVO1001), что составляет 2,5641% от акций эмитента “Bursa de Valori a Moldovei” S.A. фискальный код 1003600004978 по адресу мун. Кишинёв бул. Штефан чел Маре, 73. Стартовая стоимость 308 340.00 лей.
- ▶ в 15:00 пакета 4 номинальных акций I класса с правом голосования (ISIN MD14VALO1009), что составляет 1,0101% от акций эмитента “Depozitarul Național de Valori Mobiliare al Moldovei” S.A. фискальный код 1003600012333 по адресу мун. Кишинёв бул. Штефан чел Маре, 73, Стартовая стоимость 117 762.00 лей, в т. ч. НДС.

Крайний срок подачи заявления на участие в аукционе 22 августа 2017 г. до 16:00.

Шаг аукциона составляет: для актива стоимостью меньше 1 млн. лей 5% от стартовой цены, от 1 млн. лей до 5 млн. лей 3%, больше 5 млн. лей 2% от стартовой цены.

Размер аванса, обязательного к оплате, составляет 10% от стартовой стоимости (для гос. учреждений допускается представление гарантийного письма от банка или от учреждения, в размере первоначальной стоимости объекта), **размер комиссии за участие в аукционе** составляет: для актива стоимостью меньше 1 млн. лей 100,00 лей, свыше 1 млн. лей 500 лей. Реквизиты: банковский счет MD55NB000000000035262856, В.С. „UNIBANK” S.A. в процессе ликвидации, фискальный код 1002600036004, NBMDMD2X.

Образец заявления на участие, список необходимых документов и другая дополнительная информация размещена на официальном сайте Банка (www.unibank.md).

Дополнительная информация по телефону: 022-253-883; 022-253-815; 022-253-801.

**Stimate acționar
al SA „Restauratorul”**

Consiliul SA „Restauratorul” anunță despre convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor la 28.08.2017 pe adresa mun. Chișinău, str. Hanul Morii, 42, în incinta societății. Înregistrarea acționarilor – ora 11.00 – 11.50. Începutul adunării – ora 12.00

ORDINEA DE ZI:

- Aprobarea reorganizării S.A. „Restauratorul” prin dezmembrare (separare) cu crearea unei noi Societăți cu Răspundere Limitată;
- Aprobarea comisiei de reorganizare cu dreptul de semnare a proiectului de dezmembrării, actului de transmitere și a bilanțului de repartitie;
- Aprobarea listei acționarilor care se separă din societatea pe acțiuni;
- Aprobarea proiectului de dezmembrare (separare);
- Aprobarea bilanțului de repartitie și a actului de transmitere;
- Anularea acțiunilor de tezaur apărute în rezultatul reorganizării S.A. „Restauratorul” cu reducerea capitalului social;
- Aprobarea modificărilor și completărilor în statutul societății.
- Aprobarea actului de constituire a Societății cu Răspundere Limitată nou creată;
- Aprobarea organelor de conducere a Societății cu Răspundere Limitată nou creată;
- Cu privire la autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului din procesul verbal al adunării generale a acționarilor.

Adunarea generală extraordinară a acționarilor va fi ținută cu prezența acționarilor sau reprezentanților lor, prezentînd buletinul de identitate s-au procura perfectată în conformitate cu prevederile legislației.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală extraordinară a acționarilor întocmită la situația de 01.08.2017 de către R.I. „Registrator – Centru” S.A.

S-a stabilit că acționarii pot lua cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a adunării începînd cu cu 10 zile înainte de ținerea ei (orele 09.00 – 16.00) la sediul societății pe adresa: mun. Chișinău, str. Hanul Morii, 42, în incinta societății.

Acționarii vor fi informați despre convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor prin expedierea avizelor tuturor acționarilor (reprezentanților lor legali, sau deținătorilor nominali) și publicarea informației în ziarul „Capital Market”.

Persoana responsabilă pentru dezvăluirea informației din materialele referitoare la ordinea de zi dl Grojdan Andrei.

Participanții la adunarea generală extraordinară a acționarilor se vor înregistra de către comisia de înregistrare: Cramarciuc Elena, Malic Petru și Zemlegleodova Olga.

**Consiliu Societății
Relații la tel: 022-52-21-48**

S.A. “Edilitate”

propune darea în locațiune a următoarelor obiecte:

Încăperi de producție:	S, m ²
str.M. Eminescu, 49	15,0
str.M. Eminescu, 49	21,0
str.M. Eminescu, 49	10,0
str.M. Eminescu, 49	18,7
str. Haltei, 3	
Lotul Nr 1- корпус admin.	88,9
Lotul Nr3 – box	49
Acoperișul asfaltic-mijl. fixe	1000-1200

str. Cucurilor, 41

Încăperi sub oficii	de la 18 m ² pînă la 45 m ²
Acoperișul asfaltic-mijl. fixe	de la 20 m ² pînă la 1000 m ²
Baza de producere a betonului, mortarului și articolelor din beton (este posibil folosirea utilajului)	
str. Cucurilor, 39	1500 m ²

str. Gh. Madan 44/1-Complexul sportiv

Lotul Nr1- Încăperi sub oficiu	de la 16 m ² pînă la 20m ²
Lotul Nr2 – Sala sportivă – pe oră	

telefon de contact 022-225083

S.A. “Acva-Bălți”

Comunicat informativ privind rezultatele adunării generale anuale ordinare a acționarilor

Adunarea generală anuală ordinară a acționarilor S.A. “Acva-Bălți” a avut loc la data de 30.06.2017 la adresa: mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 137 a, cu cvorumul d 72,68% din numărul total de 2074340 acțiuni cu drept de vot. Au fost examinate și aprobate:

URMĂTOARELE DECIZII:

- A fost aprobată darea de seamă a Organului Executiv pentru anul 2016 și direcțiile prioritare de dezvoltare pentru anul 2017.
- A fost aprobat raportul Comisiei de cenzori și Consiliului Societății.
- S-a aprobat decizia repartizării profitului pe anul 2016 și aprobarea normativelor pe anul 2017.

**SA “UNIVERSAL”
(în proces de lichidare)**

Anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor “UNIVERSAL” S.A., cu prezența acționarilor, care va avea loc la data de „17” august 2017, orele 11-00, pe adresa: mun. Chișinău, str. N. Zelinski, 7, oficiu 511. Înregistrarea participanților la adunare – de la orele 10-20 pînă la 10-50.

ORDINEA DE ZI:

- Aprobarea planului de lichidare a societății.
- Aprobarea raporturilor de evaluare și valorii de piață a activelor societății.
- Aprobarea listei creditorilor și tabelului creanțelor societății.
- Repartizarea venitului societății (acoperirea pierderilor) acumulate în anii precedenți.
- Aprobarea bilanțului provizoriu de lichidare.
- Aprobarea modalității și condițiilor de vânzare a activelor societății

Lista acționarilor, pentru participare la adunare, va fi întocmită conform situației din 28 iulie 2017.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi, începînd cu „07” august 2017 în zilele de lucru de la orele 10-00 pînă la 12-00, pe adresa: mun. Chișinău, str. N. Zelinski, 7, oficiu 502.

Pentru participare la adunare este necesar să prezentați documentul ce autentifică identitatea, iar în cazul participării prin intermediul reprezentanților, și procura autentificată conform legislației în vigoare a RM.

Lichidatorul societății

Raportul semestrial al entității de interes public BC "ProCredit Bank" SA

intocmit în conformitate cu art. 120 și art. 121 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012, Secțiunea 2 și Secțiunea 3 din Capitolul II al Regulamentului

I. Date generale privind entitatea de interes public.

1. Perioada de gestiune raportată 01.01.2017 – 30.06.2017
2. Denumirea completă și prescurtată a entității de interes public: Banca Comercială "ProCredit Bank" S.A.
3. Entitatea de interes public reprezintă: instituție financiară
4. Sediul, nr. de telefon, fax, pagina web, e-mail al entității de interes public: bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 65, of. 901, mun. Chișinău, MD-2001, Republica Moldova, tel: 080000010, fax: 022 279890, www.procreditbank.md, office@procreditbank.md
5. Numărul și data înregistrării de stat a entității de interes public la Camera Înregistrării de Stat – Numărul de înregistrare (IDNO) 1007600059183 – Data înregistrării 25.10.2007
6. Activitatea principală (conform CAEM) K6419
7. Capitalul social al entității de interes public la data raportării, lei: 406 550 000 lei
8. Informația privind numărul acționarilor entității de interes public la data raportării: 3 (trei) acționari
9. Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin cel puțin 5% din numărul total de acțiuni cu drept de vot plasate, inclusiv acționarii aflați în deținere nominală și beneficiarii efectivi:

Nr.	Denumirea complete a persoanei juridice acționar al Băncii	IDNO	Cota parte a acțiunilor deținute în numărul total de acțiuni cu drept de vot plasate (%)	Beneficiarul efectiv
1	ProCredit Holding AG & Co. KGaA	000000HRB45904	82,09	nu există
2	Kreditanstalt für Wiederaufbau	0	14,10	Republica Federală Germania

Informația privind acționarii Băncii este publicată pe pagina web a Băncii.

10. Informația privind societatea de registru (Denumirea completă, sediul, nr. licenței, numele, prenumele și telefonul conducătorului, data și numărul contractului): "Grupa Financiară" S.A., MD-2012, mun. Chișinău, str. Ismail 88/1. Licență pentru activitatea de ținere a Registrului 0001,22/01/15 – 22/01/20. Conducător: Bondarev Viorela, tel. 022 27 18 45. Contract nr. 642 de ținere a registrului deținătorilor de valori mobiliare, din 04.01.2013
11. Principalele caracteristici ale valorilor mobiliare emise de entitatea de interes public: B.C. "ProCredit Bank" S.A. a emis 406 550 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală de 1 000 (una mie) lei, care oferă dreptul de vot în adunarea generală a acționarilor, dreptul de a primi dividende și o parte din bunurile societății în cazul lichidării acesteia și alte drepturi conform legislației.
12. Persoanele cu funcții de răspundere ale entității (membrii consiliului, membrii organului executiv, membrii comisiei de cenzori, alte persoane cu funcții de răspundere).

Nr. d/o	Denumirea completă a persoanei juridice/ numele, prenumele persoanei fizice	Funcția deținută / relațiile de familie
a) Membrii Consiliului		
1	Svetlana Tolmacheva Dingarats	Președinte al Consiliului de Administrație al Băncii
2	Natia Tkhilashvili	Membru al Consiliului de Administrație al Băncii
3	Vitalis Ritter	Membru al Consiliului de Administrație al Băncii
4	Jovanka Joleska Popovska	Membru al Consiliului de Administrație al Băncii
5	Dietrich Ohse	Membru al Consiliului de Administrație al Băncii
b) Membrii organului executiv		
1	Olga Bulat	Președinte al Comitetului de Conducere
2	Irina Coroi-Jovmir	Adjunct al Președintelui Comitetului de Conducere
3	Elena Gorneț	Membru Comitetului de Conducere
c) Membrii Comisiei de cenzori		
1	Societatea de Audit "Manager Audit" SRL	Executarea atribuțiilor comisiei de cenzori
d) Alte persoane cu funcții de răspundere, inclusiv conducătorul filialei sau reprezentanței		
1	Elena Gorneț	Contabil-șef (prin cumul)
2	Nina Popșoi	Contabil-șef Adjunct
3	Dragni Marina	Manager al Filialei nr. 1 Chișinău
4	Domentii Vladimir	Adjunct al Managerului Filialei nr. 1 Chișinău
5	Lupașcu Octavian	Adjunct al Managerului Filialei nr. 1 Chișinău
6	Șeicenco Andrei	Adjunct al Managerului Filialei nr. 1 Chișinău
7	Calmațui Doina	Adjunct al Managerului Filialei nr. 1 Chișinău

Informația cu privire la Membrii Consiliului, Organului Executiv și Contabilul-șef al Băncii este publicată pe pagina web a Băncii

- 16*. Demisii/modificări/angajări în organele de conducere ale entității de interes public în perioada raportată și persoanele concertate ale acestora (control, legături strânse cu entitatea de interes public, în conformitate cu art. 6 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012).

Nr. d/o	Denumirea completă a persoanei juridice/ numele, prenumele persoanei fizice	Funcția deținută / relațiile de familie	Data numirii în funcția deținută	Data eliberării din funcția deținută
a) Membrii Consiliului				
1	Alois Knobloch	Președinte al Consiliului de Administrație	13.10.2014	12.06.2017
2	Svetlana Tolmacheva Dingarats	Președinte al Consiliului de Administrație	12.06.2017	-
d) Alte persoane cu funcții de răspundere, inclusiv conducătorul filialei sau reprezentanței				
1	Șeicenco Andrei	Adjunct al Managerului Filialei nr. 1 Chișinău	18.01.2017	-
2	Calmațui Doina	Adjunct al Managerului Filialei nr. 1 Chișinău	01.03.2017	-

17. Statutul entității de interes public/modificări la statut (data înregistrării la Camera Înregistrării de Stat): Statutul în redacție nouă înregistrat la Camera Înregistrării de Stat: 27.06.2012 În semestrul I 2017, data de 22.06.2017 la Camera Înregistrării de Stat au fost înregistrate modificări la Statut. Statutul Băncii cu toate modificările este publicat pe pagina web a Băncii după următorul link: <http://www.procreditbank.md/files/pdf/Stat.pdf>

18. Informația privind publicarea raportului semestrial al entității de interes public (organul de presă prevăzut în statutul entității): 1) Publicația Periodică "Capital Market"; 2) www.procreditbank.md; 3) Mecanismul Oficial de Stocare a Informațiilor.

II. Situațiile financiare semestriale, în componența stabilită de prevederile legale (prezentate Biroului Național de Statistică).

Situațiile financiare sunt publicate pe pagina web a Băncii după următorul link: <http://www.procreditbank.md/Publicatii>

Totodată, propunem atenției raportul financiar pentru semestrul I 2017 prezentat Biroului Național de Statistică.

FIN 1 – BILANȚUL

Cod poz.	1.1 Active	Valoarea contabilă
010	Numerar și echivalente de numerar	1 226 711 877,41
011	Numerar	120 091 356,38

012	Depozite la vedere și echivalente de numerar	1 106 620 521,03
020	Active financiare deținute în vederea tranzacționării	-316 400,00
021	Instrumente derivate deținute în vederea tranzacționării	-316 400,00
022	Instrumente de capitaluri proprii	0,00
023	Instrumente de datorie	0,00
024	Credite și creanțe	0,00
030	Active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0,00
031	Instrumente de capitaluri proprii	0,00
032	Instrumente de datorie	0,00
033	Credite și creanțe	0,00
040	Active financiare disponibile în vederea vânzării	1 200 000,00
041	Instrumente de capitaluri proprii	1 200 000,00
042	Instrumente de datorie	0,00
043	Credite și creanțe	0,00
050	Împrumuturi și creanțe	2 164 995 303,98
051	Instrumente de datorie	0,00
052	Rezerva minimă obligatorie aferentă mijloacelor atrase în monedă liber convertibilă	148 506 468,90
053	Credite și creanțe	2 016 488 835,08
060	Investiții păstrate până la scadență	0,00
061	Instrumente de datorie	0,00
062	Credite și creanțe	0,00
070	Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire	
071	Acoperirea valorii juste	
072	Acoperirea fluxurilor de trezorerie	
073	Acoperirea investiției nete printr-o operațiune din străinătate	
074	Acoperirea valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	
075	Acoperirea fluxurilor de trezorerie aferente unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	
080	Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	
090	Imobilizări corporale	41 166 864,09
091	Mijloace fixe	38 510 469,78
092	Investiții imobiliare	2 656 394,31
100	Imobilizări necorporale	1 723 360,98
101	Fond comercial	0,00
102	Alte imobilizări necorporale	1 723 360,98
110	Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație	0,00
120	Creanțe privind impozitele	2 730 934,10
121	Creanțe privind impozitul curent	1 711 106,39
122	Creanțe privind impozitul amânat	1 019 827,71
130	Active ce țin de contractele de asigurare și reasigurare	
140	Alte active	36 147 105,2
150	Active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	1 695 621,00
151	Active imobilizate luate în posesie și deținute în vederea vânzării	1 695 621,00
152	Alte active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0,00
160	TOTAL ACTIVE	3 476 054 666,71

Tabel 1.2 Datorii		
200	Datorii financiare deținute în vederea tranzacționării	47 731,75
201	Instrumente derivate deținute în vederea tranzacționării	47 731,75
202	Poziții scurte	0,00
203	Depozite	0,00
204	Datorii constituite prin titluri	0,00
205	Alte datorii financiare	0,00
210	Datorii financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0,00
211	Depozite	0,00
212	Datorii constituite prin titluri	0,00
213	Alte datorii financiare	0,00
220	Datorii financiare evaluate la cost amortizat	2 959 488 599,09
221	Depozite	1 761 596 029,18
222	Datorii constituite prin titluri	0,00
223	Alte datorii financiare	1 197 892 569,91
230	Instrumente derivate contabilitatea de acoperire	
231	Acoperirea valorii juste	
232	Acoperirea fluxurilor de trezorerie	
233	Operațiuni de acoperire a unei investiții nete într-o operațiune din străinătate	
234	Acoperirea valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	
235	Acoperirea fluxurilor de trezorerie aferente unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	
240	Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a valorii juste a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	
250	Provizioane	4 478 717,71
251	Provizioane pentru beneficiile angajaților	2 333 095,55
252	Restructurare	0,00
253	Cauze legale în curs de soluționare și litigii privind impozitele	0,00
254	Angajamente de creditare și garanții	2 145 622,16
255	Alte provizioane	0,00
260	Datorii privind impozitele	381 913,44
261	Datorii privind impozitul curent	381 913,44
262	Datorii privind impozitul amânat	0,00
270	Angajamente în cadrul contractelor de asigurare și de reasigurare	
280	Alte datorii	26 287 400,11
290	Capital social rambursabil la cerere	
300	Angajamentele incluse în grupuri de cedare, clasificate drept deținute pentru vânzare	0,00
310	TOTAL DATORII	2 990 684 362,10

Tabel 1.3 Capitaluri proprii		
400	Capital social	406 550 000,00
401	Capital vărsat	406 550 000,00
402	Capital subscris nevărsat	0,00
410	Prime de capital	0,00
420	Alte capitaluri proprii	0,00
421	Componenta de capitaluri proprii a instrumentelor financiare compuse	0,00
422	Alte instrumente de capitaluri proprii	0,00
430	Rezerve din reevaluare și alte diferențe de evaluare aferente:	0,00
431	Imobilizărilor corporale	0,00
432	Imobilizărilor necorporale	0,00
433	Operațiunilor de acoperire a investițiilor nete în operațiunile străine [porțiunea efectivă]	
434	Conversiei valutare	
435	Acoperirii fluxurilor de trezorerie [partea eficientă]	
436	Activelor financiare disponibile în vederea vânzării	0,00
437	Activelor imobilizate și grupurilor destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0,00
438	Părții altor venituri și cheltuieli recunoscute aferente investițiilor în entități, contabilizate prin metoda capitalului	
439	Altorelemente	
440	Rezerve	78 820 304,61
441	Rezervele (pierderi acumulate) aferente investițiilor în entități, contabilizate prin metoda punerii în echivalență	0,00
442	Alte rezerve	78 820 304,61
450	(-) Acțiuni proprii	0,00
460	Pierdere, profitul ce se atribuie acționarilor băncii	0,00
470	(-) Dividende interimare	0,00
480	Interese minoritare (Interese care nu presupun control)	0,00
481	Rezerve din reevaluare și alte diferențe de evaluare	0,00
482	Altele	0,00
490	TOTAL CAPITAL	485 370 304,61
500	TOTAL CAPITAL ȘI DATORII	3 476 054 666,71

FIN2 – CONTUL DE PROFIT SAU PIERDERE

Cod poz.		Valoarea din perioada de raportare
OPERAȚIUNI CONTINUE		
010	Venituri din dobânzi	136 719 961,55
011	Active financiare în vederea tranzacționării (dacă se contabilizează separat)	0,00
012	Active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (dacă se contabilizează separat)	0,00
013	Active financiare disponibile în vederea vânzării	25 705 204,99
014	Împrumuturi și creanțe	111 014 756,56
015	Investiții păstrate până la scadență	0,00
016	Instrumente derivate – Contabilitatea de acoperire, riscul de rată a dobânzii	
017	Alte active	0,00
020	(-) Cheltuieli cu dobânzile	58 785 583,59
021	(-) Obligațiuni financiare în vederea tranzacționării (dacă se contabilizează separat)	0,00
022	(-) Obligațiuni financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (dacă se contabilizează separat)	0,00
023	(-) Datorii financiare evaluate la cost amortizat	58 785 583,59
024	(-) Instrumente derivate – Contabilitatea de acoperire, riscul de rată a dobânzii	
025	(-) Alte datorii	0,00
030	(-) Cheltuieli cu capitalul social rambursabil la cerere	
040	Venituri din dividende	0,00
041	Venituri din active financiare în vederea tranzacționării (dacă se contabilizează separat)	0,00
042	Venituri din active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (dacă se contabilizează separat)	0,00
043	Venituri din active financiare disponibile în vederea vânzării	0,00
050	Venituri din taxe și comisioane	18 996 720,77
060	(-) Cheltuieli cu taxe și comisioane	6 240 343,34
070	Câștiguri (pierderi) realizate aferente activelor și datoriilor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere – net	0,00
071	Active financiare disponibile în vederea vânzării	0,00
072	Împrumuturi și creanțe	0,00
073	Investiții păstrate până la scadență	0,00
074	Datorii financiare evaluate la cost amortizat	0,00
075	Altele	0,00
080	Câștiguri sau pierderi privind activele și datoriile financiare deținute în vederea tranzacționării – net	0,00
090	Câștiguri sau pierderi privind activele și datoriile financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere – net	0,00
100	Câștiguri sau pierderi din contabilitatea de acoperire – net	
110	Diferențe de curs de schimb [câștig (pierdere)]- net	9 054 839,68
120	Câștiguri (pierderi) din de-recunoașterea activelor, altele decât cele deținute în vederea vânzării – net	-1 600 628,83
130	Venituri din contracte de asigurare și reasigurare	0,00
140	Alte venituri/cheltuieli din contracte de asigurare și reasigurare – net	0,00
150	Alte venituri operaționale	9 167 204,75
160	(-) Alte cheltuieli operaționale	16 448 743,06
170	(-) Cheltuieli administrative	39 255 146,23
171	(-) Cheltuieli privind remunerarea muncii	14 754 919,17
172	(-) Prime	0,00
173	(-) Defalcări privind fondul de pensii, asigurarea socială și alte plăți	5 162 045,02
174	(-) Cheltuieli generale și administrative	19 338 182,04
180	(-) Amortizarea	6 778 433,67
181	(-) Imobilizări corporale	5 710 278,27

182	(-) Investiții imobiliare	120 321,42
183	(-) Alte imobilizări necorporale	947 833,98
190	(-) Provizioane reluări de provizioane	107 072,01
200	(-) Deprecierea activelor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	35 874 891,66
201	(-) Active financiare evaluate la cost [instrumente de capitaluri proprii necotate și instrumente derivate legate de acestea]	0,00
202	(-) Active financiare disponibile în vederea vânzării	0,00
203	(-) Împrumuturi și creanțe	35 874 891,66
204	(-) Investiții păstrate până la scadență	0,00
210	(-) Deprecierea activelor nefinanciare	137 216,00
211	(-) Imobilizări corporale	0,00
212	(-) Investiții imobiliare	0,00
213	(-) Fond comercial	0,00
214	(-) Alte imobilizări necorporale	0,00
215	(-) Investiții în companii asociate prin metoda punerii în echivalență	0,00
216	(-) Altele	137 216,00
220	Fond comercial negativ recunoscut imediat în profit sau pierdere	0,00
230	Cota parte a profitului din întreprinderile asociate	0,00
240	Profitul sau (-) pierdere din active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării, care nu pot fi considerate activități întrerupte	0,00
250	Total profit sau (-) pierdere din operațiuni continue înainte de impozitare	8 710 668,36
251	(-) Cheltuieli sau (+) venituri cu impozitul aferent profitului sau pierderii din operațiuni continue	1 917 154,99
260	Total profit sau (-) pierdere din operațiuni continue după impozitare	6 793 513,37
261	Profit sau pierdere din activități întrerupte după impozitare	0,00
270	Total profit sau (-) pierdere aferent/ exercițiului	6 793 513,37
280	Atribuit interesului care nu controlează	
290	Atribuit acționarilor băncii	

III. Societatea de audit:

Denumirea completă a societății de audit, sediul și numărul de telefon al societății de audit, numele, prenumele și telefonul conducătorului, data și numărul contractului de audit, seria, numărul și data eliberării licenței pentru desfășurarea activității de audit:

Î.C.S. "PricewaterhouseCoopers Audit" S.R.L., str. Maria Cebotari 37, mun. Chișinău, MD-2012, Republica Moldova, Tel. 022 251700, Administrator Constantin Barbaroș, Contractul de audit nr. A11/2016 din 26.04.2016, Licența nr. 048861 Seria A MMII din 09.02.2007 valabilă până la 09.02.2017

IV. Raportul auditorului (după caz), cu indicarea datei întocmirii raportului auditorului/raportului de revizuire.

Situațiile financiare semestriale nu au făcut obiectul unei revizuirii al auditorului.

V. Raportul conducerii (raportul intermediar al conducerii în cazul raportului semestrial), conform pct. 16 subpct. 3) și pct. 20 subpct. 3) din Regulament.

Raportul intermediar al conducerii pentru semestrul I anul 2017 va fi inclus în Raportul anual pentru anul 2017.

VI. Declarațiile persoanelor responsabile ale entității de interes public, conform pct. 16 subpct. 4) și pct. 20 subpct. 4) din Regulament.

DECLARAȚIE PE PROPRIE RĂSPUNDERE

Subsemnata Olga Bulat, Președinte al Comitetului de Conducere BC "ProCredit Bank" S.A., declar pe propria răspundere: că, situațiile financiare semestriale sunt întocmite conform legislației în vigoare și oferă o imagine corectă asupra elementelor patrimoniale, poziției financiare și performanței financiare ale BC "ProCredit Bank" SA, precum și confirm că, raportul conducerii prezintă corect evoluția și rezultatele activității de interes public.

Numele și prenumele:

Olga Bulat

Semnătura:

Data: / / 2017

DECLARAȚIE PE PROPRIE RĂSPUNDERE

Subsemnata Elena Gorneț, Contabil-Șef al BC "ProCredit Bank" S.A., declar pe propria răspundere: că, situațiile financiare semestriale sunt întocmite conform legislației în vigoare și oferă o imagine corectă asupra elementelor patrimoniale, poziției financiare și performanței financiare ale BC "ProCredit Bank" SA, precum și confirm că, raportul conducerii prezintă corect evoluția și rezultatele activității de interes public.

Numele și prenumele:

Elena Gorneț

Semnătura:

Data: / / 2017

VII. Informații privind evenimentele care influențează sau pot influența activitatea entității de interes public și/sau prețul valorilor mobiliare ale acesteia în conformitate cu cerințele prevăzute în Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 și Legea nr. 171 din 11 iulie 2012.

Nr. d/o	Denumirea evenimentului	Data producerii evenimentului	Organul de conducere autorizat care a luat decizia corespunzătoare	Data adoptării deciziei corespunzătoare	Sursa unde s-a publicat decizia organului de conducere	Data publicării deciziei
1	Modificarea componenței nominale a Comitetului de Conducere	25.01.2017	Consiliul de Administrație	11.01.2017	www.procreditbank.md MSI	26.01.2017
2	Convocarea Adunării Generale a Acționarilor	20.04.2017	Consiliul de Administrație	27.02.2017	Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 78-84 www.procreditbank.md MSI	17.03.2017
3	Deciziile aprobate în cadrul Adunării Generale a Acționarilor	20.04.2017	Adunarea Generală a Acționarilor	20.04.2017	Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 134-143 www.procreditbank.md MSI	28.04.2017
4	Modificarea componenței nominale a Consiliului de Administrație	12.06.2017	Adunarea Generală a Acționarilor	20.04.2017	pagina web a Băncii – www.procreditbank.md MSI	19.06.2017

VIII. Informații privind tranzacțiile importante (cota cărora alcătuiește cel puțin 5% din acțiunile emise de către entitatea de interes public) efectuate cu acțiunile entității de interes public.

Nu au avut loc.

IX. Semnături

Semnăturile persoanelor cu funcții de răspundere și ștampila umedă a entității de interes public

Presedintele Comitetului de Conducere al Bancii

Bulat Olga

Contabil-șef

Gornet Elena

Executorul

Golban Diana

Raport anual "ASCHIM" SA

I. Date generale privind emitentul de valori mobiliare ale cărui valori mobiliare sunt tranzacționate în cadrul unui MTF.

1. Perioada de gestiune raportată anul 2016
2. Denumirea completă și prescurtată a emitentului de valori mobiliare Societatea pe acțiuni "ASCHIM"; SA "ASCHIM"
3. Sediul, nr. de telefon, fax ale emitentului de valori mobiliare mun. Chisinau, or. Durlști, str. T. Vladimirescu, 70, tel: 022 855-814
4. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului de valori mobiliare la Camera Înregistrării de Stat – Numărul de înregistrare (IDNO) 1003600014810 – Data înregistrării 15.02.1994
5. Activitatea principală (conform CAEM) L6820
6. Standardele de contabilitate după care se ține evidența contabilă (SNC, SIRF) – SNC
7. Capitalul social al emitentului de valori mobiliare la data raportării – 23796020 lei
8. Informația privind numărul acționarilor emitentului de valori mobiliare la data raportării -1438
9. Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin cel puțin 5% din numărul total de acțiuni cu drept de vot plasate, inclusiv acționarii aflați în deținere nominală și beneficiarii efectivi Firma Industrială comercială "IRIDA" SRL – 9.05% IDNO 1002600051353 IM "SANIN" SRL – 77.666% IDNO 1002600027631.
10. Informația privind societatea de registru: – Denumirea completă, sediul, nr. licenței, numele, prenumele și telefonul conducătorului, data și numărul contractului. "REGISRU IND" SA IDNO1002600016068 or. Chisinau bd Grigore Vieru 22/1 of 60 tel22-15-07 nr. contractului 37/17 din 01.01.2017 Bujor Oxana, autorizatia nr. 0005 din 31.12.2014,
11. Societatea de audit (dacă a fost încheiat contract de prestare a serviciilor): – Denumirea completă a societății de audit, sediul și numărul de telefon al societății de audit, numele, prenumele și telefonul conducătorului, data și numărul contractului de audit, seria, numărul și data eliberării licenței pentru desfășurarea activității de audit "DIVERS AUDIT" SRL licența №A MMII N026368 din 10.10.2007 an Vitalie Vrancean Chisinau bd. Mircea cel Batrin 1 tel 022-34-39-76 – Data emiterii raportului auditorului și data publicării – nu
12. Numărul total de acțiuni emise de emitentul de valori mobiliare, tipul și clasa valorilor mobiliare-AON- 2379602, nematerilizat.
13. Lista persoanelor cu funcții de răspundere ale emitentului Brestecico Alexandru-director general. Bujac Liubov-contabil sef
14. Societățile comerciale în al căror capital social emitentul, precum și persoanele afiliate acestuia, dețin, individual sau în comun, 25 și mai mult la sută din acțiunile cu drept de vot (cotele părți) – nu sunt
15. Statutul emitentului de valori mobiliare/modificări la statut (data înregistrării la Camera Înregistrării de Stat). -10.08.2008
16. Informația privind publicarea raportului anual al emitentului de valori mobiliare pe pagina web proprie (dacă emitentul deține o pagina web). Nu este

II. Situația financiară anuală a emitentului la finele perioadei de gestiune:

17. Bilanțul emitentului pentru perioada de gestiune.

Indicatori	Sold la începutul perioadei de gestiune, lei	Sold la sfârșitul perioadei de gestiune precedente, lei
1. Active imobilizate		
1. Imobilizări necorporale	11130	5565
2. Imobilizări corporale în curs de execuție	3017872	2017872
3. Terenuri	577958	577958
4. Mijloace fixe	29232791	28956217
7. Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate	7566560	7666560
8. Investiții financiare pe termen lung în părți afiliate	3600000	3600000
9. Investiții imobiliare	42931370	42873306
Total active imobilizate	86937681	86597478
2. Active circulante		
1. Materiale	869632	502098
3. Obiecte de mică valoare și scurtă durată	1282739	1082300
4. Producția în curs de execuție și produse	382678	354133
5. Mărfuri	395057	1053509
6. Creanțe comerciale	103114	97350
7. Creanțe ale părților afiliate	5621	5621
8. Avansuri acordate curente	16690	4180
9. Creanțe ale bugetului	34821	7512
10. Creanțe ale personalului	46693	8025
11. Alte creanțe curente	362198	492535
12. Numerar în casierie și la conturile curente	23891	9212
Total active circulante	3523134	3616475
Total active	90460815	90213953
3. Capital propriu		
1. Capital social	23796020	23796020
2. Rezerve	13522473	13522473
3. Corecții ale rezultatelor anilor precedenți		-3750
4. Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	-9185615	-9185615
5. Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune		-1848712
7. Alte elemente de capital propriu	40681103	40681103
Total capital propriu	68813981	66961519
4. Datorii pe termen lung		
1. Credite bancare pe termen lung	2600000	1566667
4. Alte datorii pe termen lung	16809265	19162662
Total datorii pe termen lung	19409265	20729329
5. Datorii curente		
2. Împrumuturi pe termen scurt	244355	737592
3. Datorii comerciale	161179	158927
5. Avansuri primite curente	174971	11120
6. Datorii față de personal	130482	136751
7. Datorii privind asigurările sociale și medicale	38951	86199
8. Datorii față de buget	305915	250696
9. Venituri anticipate curente	5356	

13. Alte datorii curente	1176360	1141820
Total datorii curente	2237569	2523105
Total pasive	90460815	90213953

18. Situația de profit și pierderi.

Indicatori	Perioada de gestiune precedentă, lei	Perioada de gestiune curentă, lei
1. Venituri din vânzări	1931881	1428744
2. Costul vânzărilor	820434	543665
3. Profit brut (pierdere brută)	1111447	885079
4. Alte venituri din activitatea operațională	11656	2269
5. Cheltuieli de distribuție	67602	67602
6. Cheltuieli administrative	793304	1179409
7. Alte cheltuieli din activitatea operațională	981343	1497382
8. Rezultatul din activitatea operațională (profit/pierdere)	-719146	-1857045
9. Rezultatul din alte activități (profit/pierdere)	-82269	8333
10. Profit (pierdere) pînă la impozitare	-801415	-1848712
11. Cheltuieli privind impozitul pe venit		
12. Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	-801415	-1848712

19. Informații suplimentare privind profitul emitentului și utilizarea acestuia.

Indicatori	Perioada de gestiune precedentă, lei	Perioada de gestiune curentă, lei
2. Activele nete ale emitentului	68813981	66961519
3. Activele nete ale emitentului în raport la: • o acțiune ordinară	28,92	28,14

III. Raportul auditorului a fost efectuat la 27.03.2017 în confirmare cu SNC

IV. Semnături

Presedintele Consiliului Societății SA "ASCHIM"
Directorul general al SA "ASCHIM"
Contabil-sef al SA "ASCHIM"

Alexandr Spitiuk
Alexandru Brestecico
Liubovi Bujac

Conducerea Companiei de Asigurări „Alliance Insurance Group” SA

Vă informeză că la data de 24 august 2017, la ora 12.00, pe adresa mun. Chișinău, str. Vlaicu Pârcălab, 63, va avea loc Adunarea generală extraordinară a Acționarilor. Participanții la Adunarea generală extraordinară se vor înregistra între orele 11.45 – 12.00. Modul de ținere a Adunării generale extraordinare: cu prezența asociaților.

ORDINEA DE ZI:

1. Majorarea capitalului social al Societății;
2. Repartizarea profitului net a Societății pentru anul 2016;
3. Modificarea Statutului Societății.

Asociații pot lua cunoștință cu materialele pentru Ordinea de zi a Adunării generale extraordinare începînd cu data de 14 august 2017 (în zilele de lucru) între orele 14.00 -17.00 pe adresa mun. Chișinău, str. Vlaicu Pârcălab, 63, et. 2. Pentru participare la Adunarea generală extraordinară, acționarii vor avea asupra sa buletinul de identitate, iar reprezentanții asociaților – și procura, autentificată în modul stabilit de legislație care atestă împuternicirile.

Relații la telefonul: 022 22-83-50

SA Magazinul Universal Central „UNIC”

anunța ca la Adunarea Generală anuală a acționarilor, care a fost petrecută în incinta Magazinului „Unic” pe adresa: mun. Chisinau, bd. Stefan cel Mare si Sfint 8, pe data de 19 mai 2017 la orele 11.00, fiind înregistrat un cvorum de 86,11% din numărul total de acțiuni cu drept de vot,

AU FOST APROBATE URMATOARELE DECIZII PE ORDINEA DE ZI:

1. Sa aprobat darea de seamă a Consiliului Societății pentru anul 2016
2. Sa aprobat darea de seamă a organului executiv privind activitatea întreprinderii în perioada anului 2016;
3. Sa aprobat darea de seamă financiară pentru anul 2016;
4. Sa aprobat Raportul societății de audit "Alex Service" SRL privind activitatea societății de acțiuni pentru anul 2016;
5. Sa aprobat Raportul Cenzorului (Firma Flagman –D) pentru anul 2016.
6. Sa fie aprobate direcțiile prioritare ale activității S.A. "UNIC" privind reconstrucția și modernizarea Centrului Comercial „Unic”
7. Sa repartizat profitul net în proporție de 100% în fondul de dezvoltare și s-a aprobat normativul repartizării profitului net pe anul 2017 în proporție de 100% pentru fondul de dezvoltare.
8. Sa ales o componentă nouă a consiliului după cum urmează: Roșca Igor, Alexandru Novitchi, Leonid Popescu, Inna Kiriakova, Leonid Sidorov;
9. Sa aprobat cuantumului retribuției muncii membrilor Consiliului Societății;
10. Sa aprobat societatea de audit „Alex Service” SRL și stabilit cuantumului retribuției muncii ei. Procesul-verbal a fost autentificat de cenzorul Societății

Consiliului Societății

Stimați acționari ai „SPICUȘOR-BL” SA

În temeiul deciziei din 31.07.2017, organului executiv al societății anunță acționarii despre convocarea adunării generale extraordinare cu prezența acționarilor pentru 18.08.2017, la ora 10.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Ghenadie Iablocikin 5/1, cu

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la examinarea dării de seamă financiară anuale a societății pentru anul 2016;
2. Cu privire la aprobarea dării de seamă a Consiliului societății pentru anul 2016;
3. Cu privire la aprobarea dării de seamă a Comisiei de cenzori pentru anul 2016;
4. Cu privire la repartizarea profitului pentru anul 2016 și aprobarea normativelor de repartizare a profitului societății pentru anul 2017;
5. Cu privire la aprobarea Statutului societății, Regulamentului Consiliului societății, Regulamentului Comisiei de cenzori;
6. Cu privire la alegerea membrilor Consiliului societății și stabilirea cuantumului retribuției muncii acestora;
7. Cu privire la alegerea membrilor Comisiei de cenzori a societății și stabilirea cuantumului retribuției muncii acestora;
8. Cu privire la desemnarea organizației de audit și stabilirea cuantumului retribuției ei;

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunare este perfectată la data 31.07.2017.
Înregistrarea acționarilor – între orele 9.00 – 9.55. Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării puteți lua cunoștința începînd cu 07.08.2017 între orele 9.00-15.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Ghenadie Iablocikin 5/1. Rezultatele votului la adunare vor fi făcute publice prin aviz în publicația "Capital Market".
Informații la tel.: 079228886.

SC "TOMAI-VINEX" S.A.**AVIZ PRIVIND REZULTATELE OFERTEI DE PRELUARE A ACTIUNILOR EMISE DE SC "TOMAI-VINEX" S.A.**

Data notificării 29.07.2017
Tipul ofertei de preluare benevolă

Perioada de derulare a ofertei de preluare
15 (cincisprezece) zile calendaristice, cuprinse între 12.07.2017 și 26.07.2017.

Numărul și data hotărârii CNPF privind aprobarea prospectului ofertei de preluare
Nr 26/7 din 23.06.2017

Datele de identificare a Ofertantului (și persoanelor cu care acționează în mod concertat)
Ofertant multiplu:

Gagauz Andrei Nicolai cu adresa str. Dimitrov, 30, mun. Comrat, UTA Găgăuzia, Republica Moldova;

SC "VINREAL" S.R.L., cu sediul în MD-3801, str. Ferapontievscăia, 1, mun. Comrat, UTA Găgăuzia, Republica Moldova;

lablocichina Tatiana cu adresa str. Komsomoliscăia, 48, mun. Comrat, UTA Găgăuzia, Republica Moldova.

Datele de contact ale Ofertantului sunt: telefon 069062540

Ofertantul acționează în mod concertat cu:

SC "VINREAL" S.R.L., cu sediul în MD-3801, str. Ferapontievscăia, 1, mun. Comrat, UTA Găgăuzia, Republica Moldova;

lablocichina Tatiana cu adresa str. Komsomoliscăia, 48, mun. Comrat, UTA Găgăuzia, Republica Moldova. ÎM „Italgelato” SRL nr. de înregistrare de stat/cod fiscal 1003600040251, adresa juridică mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 69;

Datele de identificare a Emitentului

Societatea Comercială "TOMAI-VINEX" SA, cu sediul: MD-3801, str. Ferapontievscăia, 1, mun. Comrat, UTA Găgăuzia, Republica Moldova, nr. IDNO/cod fiscal 1003600035967 din 16.09.1998

Numărul și procentul de valori mobiliare deținute anterior de ofertant și de către persoanele cu care acționează în mod concertat

• Ofertantul multiplu deține 860 322 acțiuni, 90,19 la sută.
• Ofertantul acționează în mod concertat cu persoanele care participa cu el în componența Ofertantului multiplu.

Datele de identificare a Intermediarului Ofertei

CB "PROAJIOC" S.A., IDNO: 1002600048696, sediul în: MD-2062, bd. Dacia, 53/4, of. 5, mun. Chișinău, Republica Moldova.

Locul de derulare a ofertei de preluare (piața reglementată)

Oferta a fost desfășurată la data de 26.07.2017 cu folosirea exclusivă a sistemului pieței reglementate administrat de către Bura de Valori a Moldovei S.A.

Numărul de valori mobiliare care au făcut obiectul ofertei și procentul reprezentat de acestea
93 545 acțiuni, cod ISIN MDTVIN1004, reprezentând 9,81 la sută din totalul acțiunilor de clasă respectivă aflate în circulație.

Prețul valorilor mobiliare în cadrul ofertei 5,00 lei per acțiune.

Numărul și procentul valorilor mobiliare propuse spre vânzare și efectiv achiziționate

Propuse spre vânzare: Nu au fost propuse acțiunile de clasă respectivă aflate în circulație. Achiziționate efectiv: Nu au fost procurate acțiunile de clasă respectivă aflate în circulație.

Suma totală plătită pentru valorile mobiliare achiziționate 0,00 lei

Deținerea de valori mobiliare ale Ofertantului (și de către persoanele cu care acționează în mod concertat) după derularea ofertei de preluare

• Ofertantul multiplu deține 860 322 acțiuni, 90,19 la sută
• Ofertantul acționează în mod concertat cu persoanele care participa cu el în componența Ofertantului multiplu.

Derularea procedurii de achiziționare obligatorie în condițiile art. 31 alin. 3) Legea 171)

Ofertantul declară:

1. Alți deținători de valori mobiliare de aceeași clasă sînt în drept să adreseze ofertantului cerere de achiziționare obligatorie în termen de cel mult 3 luni de la expirarea duratei ofertei de preluare efectuate de Ofertant. La expirarea termenului de 3 luni, deținătorii de valori mobiliare pierd dreptul de a cere achiziționarea obligatorie pînă la derularea unei noi oferte de preluare de către ofertant sau după desfășurarea adunării generale anuale a acționarilor.

2. Perioada de înaintare a cererilor: 27.07.2017 – 27.10.2017

3. Prețul de achiziționare obligatorie: 5,00 lei, per acțiune

4. Locul de recepționare a cererilor: la sediul Emitentului respectiv la adresa str. Ferapontievscăia, 1, mun. Comrat, UTA Găgăuzia. cod postal MD-3801, număr de telefon/fax (0298)2 26 05 în zile de lucru între orele 10.00 – 16.00.

5. Modul și termenul de plată: Ofertantul efectuează plățile pentru achiziționarea valorilor mobiliare în termen de cel mult 2 săptămîni de la data depunerii de către deținătorul de valori mobiliare a cererii de achiziționare obligatorie.

Reprezentant al Ofertantului multiplu:

Gagauz Andrei Nicolai

"MOLDASIG" S.A.**ÎN TEMEIUL:**

• Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 60/2 din 06.12.2016 – Cu privire la unele măsuri față de acționarii Societății pe acțiuni "MOLDASIG";

• Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 62/2 din 14.12.2016 – Cu privire la completarea p. 1 din Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 60/2 din 06.12.2016 – Cu privire la unele măsuri față de acționarii Societății pe acțiuni "MOLDASIG";

• Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 9/1 din 02.03.2017 – Cu privire la etapele, termenele, modul și procedurile de anulare a acțiunilor și de emiteră a unor noi acțiuni ale Societății pe acțiuni "MOLDASIG";

• Art. 29 al Legii nr. 407-XVI din 21.12.2006 – „Cu privire la asigurări”;

• Deciziei Organului Executiv "MOLDASIG" S.A. nr. 01-17-d din 31.03.2017,

"MOLDASIG" S.A. anunță despre expunerea în continuare la vânzare, prin intermediul pieței reglementate a Bursei de Valori a Moldovei:

1. A pachetului unic de 390.245 (trei sute nouăzeci mii două sute patruzeci și cinci) acțiuni ordinare nominative nou emise de clasă I, la prețul inițial de 318,88 lei per acțiune, începând cu data de 01 august 2017 și până la 29 septembrie 2017.

2. A pachetului unic de 59.855 (cincizeci și nouă mii opt sute cincizeci și cinci) acțiuni ordinare nominative nou emise de clasă I, la prețul inițial de 318,88 lei per acțiune, începând cu data de 01 august 2017 și până la 29 septembrie 2017.

În baza art. 29 al Legii nr. 407-XVI din 21.12.2006 – „Cu privire la asigurări” și prevederile p. 5.2. din Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 9/1 din 02.03.2017 – Cu privire la etapele, termenele, modul și procedurile de anulare a acțiunilor și de emiteră a unor noi acțiuni ale Societății pe acțiuni "MOLDASIG", acțiunile nou emise pot fi procurate doar de persoanele care au obținut Avizul prealabil al Comisiei Naționale a Pieței Financiare din Moldova.

"ORHEI-VIT" SA**ANUNȚ PRIVIND RETRAGEREA OBLIGATORIE A ACTIUNILOR DEȚINUTE DE ACȚIONARI "ORHEI-VIT" SA**

în conformitate cu art. 30 din Legea privind piața de capital nr. 171 din 11.07.2012 (în continuare "Legea nr. 171")

Valorile mobiliare ce fac obiectul cererii de retragere obligatorie

Acțiunile ordinare nominative de clasă I, COD ISIN: MD14VITE1005, emise în formă dematerializată de către "Orhei-Vit" SA, fiecare acțiune având valoarea nominală de 15,00 lei reprezintă obiectul cererii de retragere obligatorie. Procedura de retragere obligatorie vizează un număr de 200 897 acțiuni, reprezentând 9,965 la sută din totalul acțiunilor cu drept de vot emise de Emitent.

Emitentul ale cărui valori mobiliare fac obiectul cererii de retragere obligatorie

Emitentul este Societatea pe acțiuni "Orhei-Vit", IDNO – cod fiscal 1003606004176 din 07.07.1994, adresa juridică MD-2069, str. Mesager, 16, mun. Chișinău, Republica Moldova, telefon: (022)835454. Genurile principale de activitate al Societății sunt producerea și comercializarea sucurilor și nectarelor în ambalaj de sticlă și tetrapak, a hranei pentru copii, conservele din fructe și legume, a semifabricatelor din fructe și legume.

Numărul total al acțiunilor plasate ale Societății constituie 2 016 069 acțiuni ordinare nominative de clasă I, MD14VITE1005, cu valoarea nominală de 15,00 lei fiecare, emise în formă dematerializată și un capital social în mărime de 30 241 035 lei.

Inițiatorul procedurii de retragere obligatorie (în continuare Ofertant), numărul de valori mobiliare de aceeași clasă pe care le deține Ofertantul și persoanele cu care acționează în mod concertat

Ofertant este ÎCS "Development-Group" SRL, IDNO – cod fiscal 1003600011200 din 15.09.1999, adresa juridică MD-2023, str. Industrială, 40, mun. Chișinău, Republica Moldova.

Ofertantul împreună cu persoanele cu care acționează în mod concertat dețin 1 815 172 acțiuni, ce constituie 90,035% din capitalul social al Emitentului:

– Ofertantul deține 918 793 acțiuni, ce constituie 45,57%;

– Persoanele care acționează în mod concertat cu Ofertantul dețin 896 379 acțiuni, ce constituie 44,46%;

Prin prezentul anunț Ofertantul adresează o cerere de răscumpărare obligatorie a acțiunilor emise de Emitent deținute de alți acționari ai Emitentului.

Ofertantul a derulat în perioada 15.03.2017-23.05.2017 o ofertă de preluare benevolă a acțiunilor emise de Emitent. Oferta a fost aprobată de Comisia Națională a Pieței Financiare prin Decizia nr. 8/1 din 02.03.2017.

În conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 171, Ofertantul este în drept să adreseze o cerere de retragere obligatorie în termen de cel mult 3 luni de la expirarea duratei ofertei de preluare și ceilalți acționari sunt obligați la solicitarea Ofertantului să vîndă acțiunile deținute la un preț echitabil.

Prețul care urmează a fi plătit, metoda utilizată la determinarea prețului

Prețul ce urmează a fi achitat acționarilor este de 17,00 lei per acțiune și este egal cu prețul oferit acționarilor în cadrul Ofertei de preluare benevolă derulată în perioada 15.03.2017-23.05.2017, care la rândul său a fost stabilit în conformitate cu prevederile art. 23 din Legea 171.

Conform prevederilor pct. 119 din Regulament privind ofertele publice de cumpărare nr. 33/1 din 16.06.2015, prețul oferit în cadrul ofertei de preluare benevole se consideră a fi un preț echitabil.

Locul și modul în care deținătorii de valori mobiliare se vor adresa Ofertantului în vederea înstrăinării valorilor mobiliare

Acționarii existenți sunt obligați să-și vîndă acțiunile deținute către Ofertant, care își exercită dreptul prevăzut la art. 30 al Legii nr. 171 și urmează să comunice în scris Ofertantului:

1. datele de identificare și de contact;

2. declarația privind acceptul ca Ofertantul să achiziționeze toate acțiunile deținute, confirmate prin extrasul din registrul acționarilor Emitentului de la Societatea de registru "Soliditate" S.A., mun. Chișinău, str. Ferdeului, 4, tel. (022)54 93 20;

3. modalitatea aleasă pentru realizarea plății acțiunilor ce le dețin, inclusiv personal, prin mandat poștal cu confirmare de primire sau transfer bancar,

în termen maximum de 30 (treizeci) zile din data publicării prezentului anunț.

Cererea de plată va fi însoțită de o copie de pe actul de identitate și, în cazul în care s-a optat pentru plata prin transfer bancar, și de o copie de pe extrasul de cont bancar semnat și ștampilat de banca emitentă.

Dacă pe parcursul duratei cererii de retragere obligatorie acționarul nu va înainta Ofertantului cererea de refuz sau de înstrăinare a acțiunilor sale, se consideră că acționarul a acceptat tacit cererea Ofertantului.

Acționarii se vor adresa Ofertantului în vederea înstrăinării acțiunilor la sediul Intermediarului "Pro Invest Capital" S.A.: MD-2015, mun. Chișinău, str. Zelinski, 7 of. 510, telefon de contact (022)57 18 69; pe durata cererii de retragere obligatorie, în zilele de lucru între orele 10.00-16.00 (cu excepția zilelor declarate ca sărbători legale).

Confirmarea existenței mijloacelor de plată necesare pentru achiziționarea valorilor mobiliare care constituie obiectul cererii, modalitățile de achitare a acestora către deținătorii de valori mobiliare

Ofertantul confirmă existența mijloacelor financiare necesare pentru achiziționarea acțiunilor ce constituie obiectul prezentei cereri de retragere obligatorie și garantează achitarea acestora.

Ofertantul va plăti contravaloarea acțiunilor prin modalitatea aleasă și comunicată de acționar.

În cazul când o asemenea comunicare nu este făcută către Ofertant, acesta efectuează plata acțiunilor prin mandat poștal cu confirmare de primire la adresa acționarului, așa cum este aceasta menționată în registrul acționarilor Emitentului.

La expedierea mandatelor poștale adresate acționarilor-persoanelor juridice și gospodăriilor țărănești (cu statutul juridic de persoană fizică, în cazul deținerii contului bancar) este necesar ca acționarii menționați să prezinte pînă la data de 31.08.2017 toate rechizitele bancare, și anume: adresa la care se află organizația: codul fiscal al organizației; codul bancii; IBAN; denumirea bancii cu indicarea numărului filialei.

În cazul în care mijloacele bănești transferate acționarilor prin mandat poștal sunt returnate, Ofertantul le va transfera la contul bancar nr.md93VI02794000000029MDL, special deschis la o banca licențiată "Victoriabank" S.A. în favoarea acționarilor minoritari, cărora le-a fost adresată prezenta cerere și nu au încasat contravaloarea acțiunilor deținute. Sumele vor fi distribuite prin intermediul tuturor subdiviziunilor BC „Victoriabank” SA, în limitele sumei înscrise în contul Bancii.

Durata cererii de retragere obligatorie

Prezenta Cerere de retragere obligatorie este valabilă pentru o perioadă de 30 (treizeci) zile și este cuprinsă între 02.08.2017 și 31.08.2017.

Ofertant

"Development-Group" SRL

Ежемесячный
бюллетень НКФР –
июнь 2017 г.

2

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

3

Интервью с генеральным
директором страховой
компании „Intact Asigurări”
Кэлином Томулец

4

Всемирный банк утвердил новую Стратегию партнерства для Молдовы на 2018–2021 гг.

Как отмечается в сообщении Постоянного представительства ВБ в Кишиневе, в частности, Совет исполнительных директоров Группы Всемирного банка одобрил сегодня Стратегию партнерства для Молдовы на 2018- 2021 гг., которая предусматривает оказание поддержки нашей стране для улучшения управления экономикой, публичных услуг, а также развития навыков.

Новая стратегия поможет Молдове в процессе перехода к новой, более устойчивой и инклюзивной модели экономического роста. Тремя основными столпами новой Стратегии партнерства ВБ для Молдовы являются: экономическое управление, предоставление услуг, развитие навыков.

В частности, компонент «Экономическое управление» предусматривает укрепление верховенства закона и ответственности экономических учреждений путем повышения качества и внедрения регулирования инвестиционного климата; консолидацию управления активами государственного сектора; укрепление управления и стабильности в финансовом секторе. Компонент «Предоставление услуг» подразумевает улучшение госуслуг путем повышения эффективности и качества отобранных госуслуг и обеспечения более широкого к ним доступа. Компонент

«Развитие навыков» предусматривает повышение актуальности и качества начального и среднего образования, чтобы люди могли приобретать и улучшать свои профессиональные навыки работы.

Стратегия партнерства ВБ для Молдовы предусматривает финансовую поддержку со стороны Группы Всемирного банка. Молдова присоединилась к Группе

Всемирного банка в 1992 г. и уже получила более \$1 млрд на реализацию более 60 проектов.

В настоящее время портфель ВБ включает 9 активных проектов с общими обязательствами \$358,5 млн. Области поддержки включают в себя регуляторную реформу и развитие бизнеса, налоговое администрирование, образование, дороги, здравоохранение, сельское

хозяйство, адаптацию к изменениям климата и т. д. Инвестиционный портфель МФК в Молдове составляет \$53,8 млн. Многостороннее агентство по инвестиционным гарантиям предоставило гарантии для Молдовы в размере до \$95 млн. Обе организации являются членами Группы Всемирного банка.

InfoMarket

Курс валют
на 2.08.2017 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	18.0820
EUR	1	21.3584
UAH	1	0.6990
RON	1	4.6849
RUB	1	0.3007

CAPITAL Market

**ВНИМАНИЮ
АКЦИОНЕРНЫХ
ОБЩЕСТВ!**

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:
ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

**Внимание
читателей!**

Газету Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:
Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223
Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу Кишинев, ул. В. Александри, 115.

**Вниманию компаний – субъектов
публичного интереса!**

Оператор Официального механизма накопления информации ÎS Capital Market сообщает, что механизм накопления информации функционирует по электронному адресу <http://emitent-msi.market.md>.

**Телефоны для справок:
022 221287, 022 229445**

Подпишись!

Подпишись на газету
Capital Market в любом отделении
«Poșta Moldovei» страны или
у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221
Pressinform-Curier (022) 237187
Агентство “Ediții Periodice” (022) 233740

CAPITAL Market

*Împreună
în lumea
finanțelor*

Отдел рекламы.
Тел.: +373 69 821216

Национальная комиссия по финансовому рынку

БЮЛЛЕТЕНЬ • 6 • 2017

РЫНОК КАПИТАЛА

ПЕРВИЧНЫЙ РЫНОК

В июне 2017 года Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) зарегистрировала в Государственном реестре ценных бумаг (ГРЦБ) 4 эмиссии ценных бумаг на сумму 91,46 млн леев, в том числе 1 эмиссию, осуществленную при учреждении общества на сумму 0,02 млн леев и 3 дополнительные эмиссии акций на сумму 91,44 млн леев, что отражено в *Таблице №1*.

Объём эмиссий акций в июне 2017 года увеличился по сравнению с соответствующим месяцем прошлого года на 13,12 млн леев или на 16,75% (*Диаграмма №1*).

В январе – июне 2017 года было осуществлено 12 эмиссий ценных бумаг на общую сумму 210,49 млн леев, что на 146,67 млн леев или на 41,07% меньше по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года.

Динамика объёма и количества эмиссий ценных бумаг в январе – июне 2013 – 2017 гг. отражена в *Диаграмме №2* и *Диаграмме №3*.

В январе – июне 2017 года иностранные инвестиции составили 48,20 млн леев или 22,90% от общей суммы эмиссий акций.

Кроме того, объём иностранных инвестиций в январе – июне 2017 года снизился на 57,29 млн леев или на 54,31% по сравнению с январем – июнем 2016 года (*Диаграмма №4*).

ВТОРИЧНЫЙ РЫНОК

В июне 2017 года на вторичном рынке было осуществлено 339 сделок с корпоративными ценными бумагами на сумму 13,03 млн леев, в сделках участвовало 2,72 млн ценных бумаг.

Динамика сделок на вторичном рынке в январе – июне 2017 года отражена в *Диаграмме №5*.

В январе – июне 2017 года на вторичном рынке было осуществлено 9607 сделок на сумму 172,05 млн леев, что на 871,78 млн леев или на 83,52% меньше января – июня предыдущего года (*Таблица №2*).

Доля сделок на вторичном рынке в июне 2017 года по объёму и количеству сделок отражена в *Диаграмме №6* и *Диаграмме №7*.

Кроме того, в июне 2017 года НКФР утвердила на вторичном рынке проспекты добровольных предложений, отраженных в *Таблице №3*.

СДЕЛКИ НА РЕГУЛИРУЕМОМ РЫНКЕ

В июне 2017 года на регулируемом рынке было проведено 6 сделок на сумму 0,87 млн леев, в сделках участвовало около 0,02 млн единиц ценных бумаг.

В структуре сделок, осуществленных в июне 2017 года, наибольшая доля по объёму приходится на сделки купли-продажи с акциями, выпущенными 2 эмитентами, что составляет 0,38 млн леев или 43,68% от общего объёма сделок на регулируемом рынке.

Кроме того, была проведена одна сделка в результате аукциона по продаже единых пакетов акций на сумму 0,31 млн леев или 35,63% и другие сделки – на сумму 0,18 млн леев, что составляет 20,69% от общего объёма сделок на регулируемом рынке (*Диаграмма №8*).

СДЕЛКИ, ОСУЩЕСТВЛЕННЫЕ В РАМКАХ МНОГОСТОРОННЕЙ ТОРГОВОЙ СИСТЕМЫ (МТС)

В июне 2017 года в рамках МТС было осуществлено 10 сделок на сумму 0,25 млн леев, в сделках участвовало около 0,07 млн единиц ценных бумаг.

В структуре сделок, осуществленных в июне 2017 года в рамках МТС, наибольшая доля приходится на сделки по итогам аукционов по продаже единых пакетов с акциями, выпущенными 2 эмитентами на сумму 0,16 млн леев или 65,63% от общего объёма сделок в рамках МТС. Кроме того, 5 сделок купли-продажи (интерактив) осуществлены с акциями, выпущенными 3 эмитентами – 0,09 млн леев или 34,37% от общего объёма сделок в рамках МТС (*Диаграмма №9*).

СДЕЛКИ, ОСУЩЕСТВЛЕННЫЕ ВНЕ РЕГУЛИРУЕМОГО РЫНКА ИЛИ ВНЕ МТС

Согласно отчетам, представленным субъектами, в июне 2017 года вне регулируемого рынка или вне МТС было осуществлено 323 сделки на сумму 11,91 млн леев, в сделках участвовало 2,62 млн единиц ценных бумаг.

В структуре сделок, осуществленных вне регулируемого рынка или вне МТС, за отчетный период наибольшая доля по объёму приходится на сделки купли-продажи – 60,03% или 7,15 млн леев. Кроме того, сделки выкупа ценных бумаг эмитентом на условиях ст. 79 Закона №1134-XIII от 2 апреля 1997 года Об акционерных обществах составили 21% или 2,50 млн леев, сделки дарения между лицами, являющимися родственниками I или II уровня – 7,72% или 0,92 млн леев и другие сделки – 11,25% или 1,34 млн леев (*Диаграмма №10*).

MD 2012, мун. Кишинёв, б-р Штефана чел Маре, 77, тел. (373 22) 859 401; www.cnpf.md

Управление внешних отношений и развития: тел. (373 22) 859 430

Диаграмма №1 Объем эмиссий ценных бумаг в июне 2013–2017 гг.

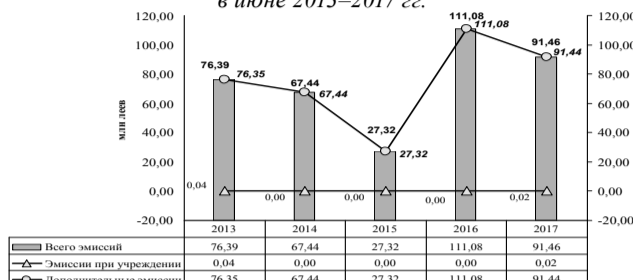

Диаграмма №2 Объем эмиссий ценных бумаг в январе – июне 2013–2017 гг.

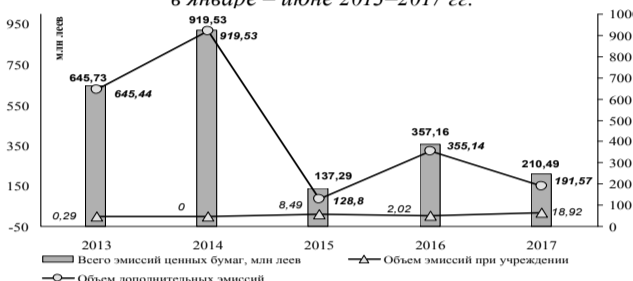

Диаграмма №3 Количество эмиссий ценных бумаг в январе – июне 2013–2017 гг.

Диаграмма №4 Объем иностранных инвестиций в январе – июне 2013–2017 гг.

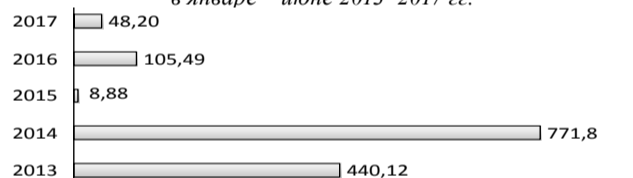

Диаграмма №5 Ежемесячная динамика сделок на вторичном рынке в январе – июне 2017 г.

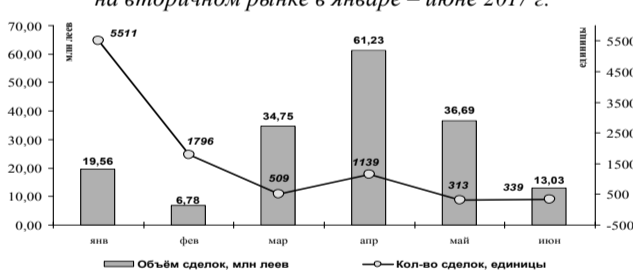

Таблица №1 Эмиссии ценных бумаг, зарегистрированных в Государственном реестре ценных бумаг (ГРЦБ) в июне 2017 года

Наименование эмитента	Код ISIN ценных бумаг	Сумма эмиссии, леев	Кол-во размещенных ценных бумаг, единиц	Номинальная стоимость ценной бумаги, леев	Стоимость размещения ценной бумаги, леев
Эмиссия, осуществленная при учреждении общества					
"MOLDFARM" SA	MD14MLVA1001	20 000	20 000	1	1
Всего		20 000			
Дополнительные эмиссии акций					
CA_ASITO" SA	MD14OTIS1008	38 666 690	3 866 669	10	10
„VIORICA-COSMETIC" SA	MD14VITM1005	34 007 677	3 091 607	11	11
CA„ALLIANCE INSURANCE GROUP" SA	MD14AING1004	18 764 420	18 764 420	1	1
Всего		91 438 787			
Итого		91 458 787			

Таблица №2 Показатели объемов сделок с корпоративными ценными бумагами в январе – июне 2016 – 2017 гг.

январь – июнь	Регулируемый рынок		Многосторонняя торговая система (МТС)		Вне регулируемого рынка или МТС		Всего вторичный рынок	
	единиц	млн леев	единиц	млн леев	единиц	млн леев	единиц	млн леев
2016	114	319,09	148	2,64	2944	722,10	3206	1043,83
2017	231	86,19	56	2,24	9320	83,62	9607	172,05

Таблица №3 Публичные предложения на вторичном рынке в июне 2017 года

Постановление НКФР	Дата публикации в Monitorul Oficial	Оферент	Данные о ЦБ, составляющих предмет предложения			
			Эмитент	Номинальная стоимость, леев	Предложенная цена, леев	Кол-во акций, участвующих в предложении
№26/6 от 23.06.2017	07.07.2017	Vladimir Şaulschi	„FLORENI" SA	10	1,35	319 036
№26/7 от 23.06.2017	07.07.2017	Andrei Gagauz, Tatiana Iablocichina, „VINREAL" SRL	„TOMAI-VIN-EX" SA	10	5,00	93 545

Диаграмма №6 Структура сделок на вторичном рынке, июнь 2017 г. (по объёму сделок)

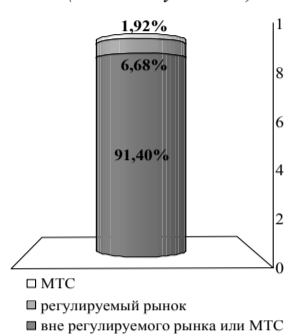

Диаграмма №7 Структура сделок на вторичном рынке, июнь 2017 г. (по количеству сделок)

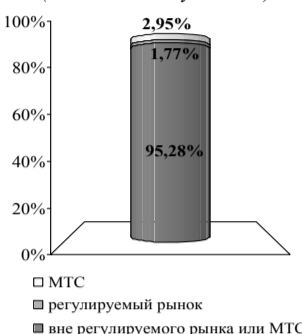

Диаграмма №8 Структура сделок на регулируемом рынке в июне 2017 г.

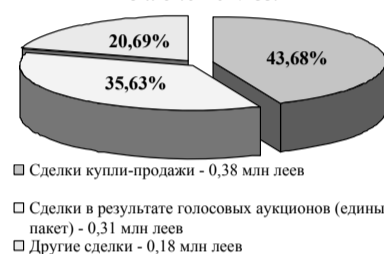

Диаграмма №9 Структура сделок, осуществленных в рамках МТС в июне 2017 г.

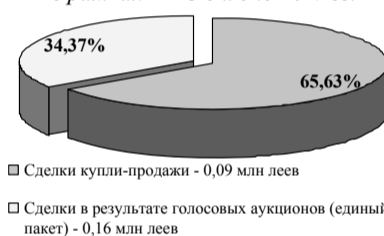

Диаграмма №10 Структура сделок, осуществленных вне регулируемого рынка или вне МТС в июне 2017 г.

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку от 21 июля 2017 года был принят ряд решений.

Вследствие рассмотрения заявления о переоформлении лицензии страховой компании "ALLIANCE INSURANCE GROUP" АО Административный совет НКФР принял решение переоформить лицензию страховой компании "ALLIANCE INSURANCE GROUP" АО серии CNPF №000835, выданную 16 января 2009 года на неограниченный срок на право осуществления деятельности в области страхования (общее страхование), путем замены приложения к лицензии с исключением следующих адресов для осуществления лицензированной деятельности: г. Басарабьяска, ул. Матросов, 4; г. Вадуллуй Водэ, ул. Михая Эминеску, 9.

Вследствие рассмотрения заявления о переоформлении лицензии страховой компании "GENERAL ASIGURĂRI" АО Административный совет НКФР принял решение переоформить лицензию страховой компании "GENERAL ASIGURĂRI" АО серии CNPF №000856, выданную 16 декабря 2016 года на неограниченный срок на право осуществления деятельности в области страхования (общее страхование), путем замены приложения к лицензии с включением следующего адреса для осуществления лицензированной деятельности: р-н Кэушень, с. Сэиць.

Также, вследствие рассмотрения заявления о переоформлении лицензии страховой компании "ASTERRA GRUP" АО Административный совет НКФР принял решение переоформить лицензию страховой компании "ASTERRA GRUP" АО серии CNPF №000850, выданную 13 сентября 2011 года на неограниченный срок на право осуществления деятельности в области страхования (общее страхование), путем замены приложения к лицензии с включением следующего адреса для осуществления лицензированной деятельности: мун. Бэлць, ул. София, 27.

В ходе заседания было принято решение разрешить реорганизацию акционерных обществ:

– "INTERIOR" (мун. Кишинэу, бул. Дачия, 27, IDNO 1003600085881) путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью.

– "ARTIZANA" (мун. Кишинэу, ул. Академией, 13/1, IDNO 1002600013012) путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью.

Административный совет НКФР принял решение зарегистрировать в Государственном реестре ценных бумаг ценные бумаги, размещенные при учреждении акционерного общества "PRO TOTAL ACTIV" (мун. Кишинэу, ул. Гренобля, 161 А, IDNO 1017600025909), в сумме 20 000 леев в количестве 200 простых именных акций номинальной стоимостью 100 леев с государственным регистрационным номером MD14PRTA1006. Акционерному обществу "PRO TOTAL ACTIV" предписано в течение трех месяцев со дня вступления в силу настоящего постановления принять необходимые меры для приведения устава общества в соответствие с положениями ст. 11 ч. (6) и ст. 35 Закона об акционерных обществах №1134-XIII от 2.04.1997.

Принимая во внимание информацию, представленную "Registru-Corect" АО обращениями от 10.07.2017, 12.07.2017 и 14.07.2017, в целях обеспечения соответствующего исполнения предписания Национальной комиссии по финансовому рынку, изданного Постановлением №57/2 от 18.11.2016 о результатах комплексной проверки соблюдения законодательства в области рынка капитала регистрационным обществом "Registru-Corect" АО, Административный совет НКФР принял решение в приложение к Постановлению Национальной комиссии по финансовому рынку №57/3 от 18.11.2016 о передаче реестров владельцев ценных бумаг (Официальный монитор Республики Молдова, 2016, №416-422, ст. 2054) внести изменения путем включения и исключения определенных эмитентов.

Правительство обновило бюджетный прогноз на 2017–2019 гг.

Утвержденный правительством Бюджетный прогноз на среднесрочный период 2018–2020 гг. предусматривает актуализированные прогнозы макроэкономических показателей, предусмотренных в прежнем документе на 2017–2019 гг. с расширением прогнозов и анализа по 2020 г. включительно.

Как сообщает "ИНФОТАГ", в документе предусматривается, что рост ВВП в 2017 г. составит 4,5%, в 2018 г. – 3,5%, в 2019 г. – 4% и в 2020 г. – 4%. Что касается инфляции, то ее рост запланирован в пределах 5,5%, 5,9%, 5,3% и 5%, соответственно.

Обменный курс лея по отношению к доллару США будет равняться 20 леем в 2017 г., 21 – в 2018 г., 21,7 – в 2019 г. и 22,4 – в 2020 г. Рост экспорта прогнозируется на \$150 млн в год, за исключением 2020 г. – \$175 тыс. Импорт увеличится с \$4,35

млрд в 2017 г. – до \$5,025 млрд в 2020 г. Соответственно, с \$2,1 до \$2,3 млрд увеличится отрицательный торговый баланс.

Среди приоритетных проектов, финансируемых из внешних источников, – возрождение и развитие железнодорожного транспорта. Он предусматривает осуществление проекта по реструктуризации и реорганизации железных дорог; строительство газопровода Унгень-Кишинев, который будет внедрен госпредприятием Vestmoldtransgaz; подключение Молдовы к электроэнергетической системе Румынии путем строительства ЛЭП Вулкэнешть-Кишинев.

Правительство ожидает, что с 2019 г. объем внешних грантов значительно сократится, особенно за счет уменьшения бюджетной поддержки со стороны ЕС. В то же время, по его мнению, бюджетная устойчивость, оцененная путем покрытия текущих расходов за счет доходов (без учета грантов), будет неуклонно улучшаться

от дефицита в 0,7% в 2017 г. до профицита в 1,7% в 2020 г.

В числе основных задач документа, подготовленного в соответствии с целевыми показателями и обязательствами перед МВФ и другими партнерами по развитию: внедрение структурных реформ, укрепление государственных финансов, повышение эффективности использования бюджетных ресурсов и перенаправление имеющихся средств на приоритеты Национальной стратегии развития "Молдова-2020", Программы деятельности правительства на 2016–2018 г. и Соглашения об ассоциации РМ-ЕС.

В то же время, в документе определены дополнительные меры, предусмотренные в программе правительственных реформ, в том числе повышение норм оплаты труда и осуществление приоритетных проектов, финансируемых за счет внешних источников. Их включение в документ будет обсуждаться в контексте второй оценки программы МВФ осенью 2017 г.

В 2016 г. инвестиции в долгосрочные материальные активы сократились на 12,8% – до 19 млрд 664,1 млн леев

Такие уточненные данные представило Национальное бюро статистики. По сравнению с данными за февраль этого года скорректированные показатели инвестиций в долгосрочные материальные активы оказались на 255,4 млн леев больше.

Напомним, тогда ведомство сообщило о сокращении инвестиций в долгосрочные материальные активы, они сократились на 13,9% – до 19 млрд 405,7 млн леев. Согласно обновленным данным НБС, в 2016 г. инвестиции в оборудование, машины, передаточные устройства составили 6 млрд 767,4 млн леев, сократившись на 19,4% в сравнении с показателями 2015 г. Инвестиции в здания и сооружения составили 3 млрд 825,4 млн леев (-3,4%), инвестиции в строительство жилых домов – 2 млрд 801,1 млн леев (-13,9%), инвестиции в транспорт-

ные средства – 1 млрд 930,8 млн леев (-8,6%), другие инвестиции – 4 млрд 339,4 млн леев (-6,1%).

В структуре инвестиций по типу основных средств наибольший удельный вес в 2016 г. пришелся на инвестиции в оборудование, машины и передаточные устройства – 34,4% от общего объема против 38% в 2015 г. Доля инвестиций в строительство зданий и сооружений составила 19,5% от общего объема инвестиций против 17,6% годом ранее, а доля инвестиций в строительство жилых домов сократилась с 14,4% до 14,2%.

Главными источниками финансирования инвестиционной деятельности в 2016 г. стали собственные средства хозяйствующих субъектов и населения, составившие 13 млрд 176,7 млн леев (67% от общей суммы), которые в сравнении с 2015 г., сократились на 5,6%. Инвестиции за счет госбюджета составили 932,6 млн леев (4,7% от общей суммы), сократившись на 49,2%. Иностранные инвестиции сократились на 10,9% – до 1 млрд 420,5 млн леев, а их доля в общем объеме составила 7,2%. Инвестиции из бюджетов административно-территориальных единиц составили 898,7 млн леев (-12,3%), а их доля в общем объеме инвестиций увеличилась на 0,1 п. п. – до 4,6%.

InfoMarket

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnprf.md

Объявление НКФР

Во исполнение положений статьи 6 Закона №192-XIV от 12.11.1998 г. „О Национальной комиссии по финансовому рынку”, Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает банковские реквизиты, куда должны переводиться сборы и регуляторные платежи для обеспечения функционирования:

Фискальный код 1007601001293; ВС "Victoriabank" S.A., филиал №11; Банковский код VICBMD2X883; Банковский счет IBAN MD24VI000002251311138MDL

Молдова выполнила 68% целей национального плана действий по внедрению Соглашения об ассоциации на 2017–2019 гг. (PNAАА)

Согласно отчету о реализации PNAАА, поставленные на январь-июнь этого года задачи выполнены на 60%. Всего из 191 запланированной меры реализовано 113, не реализовано – 78. Отмечается, что на конец июня еще 17 мер были реализованы ранее установленного срока. Таким образом, план действий внедряется с опережением, и в общей сложности реализовано 68% мер.

В частности, на 61,2% выполнен план по политическому диалогу и реформам, сотрудничеству в области внешней политики и безопасности (предприняты поправки в законодательство в области прав человека, политики безопасности и совместной обороны с ЕС, обеспечивается совместный контроль на молдо-украинском участке границы, достигнуты результаты в области управления границами и т. д.). В сфере юстиции, свободы и безопасности реализовано всего 20% запланированных целей (предотвращение и борьба с оргпреступностью, опубликован закон о неподкупности, ведется работа в области борьбы с терроризмом, трафиком людей, оборотом наркотиков, отмыванием денег и т. д.). В сфере экономического и других типов отраслевого сотрудничества реализовано 50,2% запланированных мер: 33 реализовано, 33 не реализовано. Так, запущена реформа публичной администрации, проведены все запланированные мероприятия по развитию экономического диалога с ЕС, разработаны законопроекты в области прав коммерческих обществ, бухучета и аудита, корпоративного управления; предприняты меры в области занятости населения, обеспечения равенства шансов, защиты прав потребителей. Выполнено 7 из 8 запланированных мер по улучшению статистики; предприняты меры по улучшению публичных финансов, запущен проект реформирования налоговых органов, завершился проект twinning по улучшению институционального потенциала Нацбанка в области регулирования и надзора за банковской деятельностью, приняты законодательные рамки для создания Единого центрального депозитария ценных бумаг и объявлен конкурс по закупке программного обеспечения для него.

Выполнены все 5 запланированных мер в области сельского хозяйства и сельхозразвития, в энергетической области реализовано только 3 из 8 действий, в транспортной отрасли – только 1 из 6 (еще одна была выполнена заблаговременно) и т. д. В области торговли выполнено 80,8% запланированных мер (не реализовано 9 из 47 мер), а в сфере финансовой поддержки, контроля нарушений реализовано 75% действий.

Как сообщалось ранее, Национальный план действий по реализации Соглашения об ассоциации Молдова – ЕС на 2017–2019 гг. был утвержден в декабре 2016 г. В нем изложены основные меры, которые власти должны предпринять с тем, чтобы выполнить взятые на себя обязательства перед европейскими институтами, в том числе касающиеся корректировки национального законодательства в соответствии с правовой базой ЕС. Соглашение об ассоциации между Молдовой и Евросоюзом было подписано 27 июня 2014 г. и вступило в силу 1 июля 2016 г.

InfoMarket

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpres: 67770
Poșta Moldovei: PM21700
Издатель: CAPITAL MARKET I.S.
Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года
Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку
Административный совет:
Председатель: Нина ДОСКА,
Елена ВАСИЛАКЕ, Михай ДОРУК,
Зоя ТУЛБУРЕ, Виктор МАРТЫНЕНКО.
Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445
Заместитель главного редактора:
Лилия АЛКАЗЭ
Тел.: /373 22/ 220-513

Прием объявлений и отчетов:
ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03
Адрес: ул. Василе Александри, 115.
(угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL
BC "Victoriabank", S.A., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".
Статьи, помеченные знаком , публикуются на правах рекламы.
Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup" SRL

Кэлин Томулец: «Мы намерены внедрить новый подход на рынке страхования»

Интервью с генеральным директором страховой компании „Intact Asigurări” Кэлином Томулец

– Компания „Intact Asigurări” создана недавно, всего месяц назад получила лицензию на право деятельности на рынке страхования Республики Молдова. Что удалось сделать за этот короткий период?

– В основном, мы занимались организационными вопросами, обустройством пунктов продаж, проводили инструктаж с персоналом, организовали доступ к системе RCA Data.

– Кто входит в команду „Intact Asigurări” и каковы планы развития компании?

– Команду компании составили профессионалы рынка, обладающие опытом работы в сфере страхования. Я уже более 10 лет работаю в сфере страхования, с 2006 года работал в компаниях „Moldcargo” SA и „Klassika Asigurări” SA. Среди наших специалистов – Евгения Леонтьева, главный бухгалтер с 20-летним опытом работы в компаниях „Asito” SA и „Acord Grup” SA, Серджиу Булат, глава Службы страхования, имеющий опыт работы в компаниях „Moldasig” SA, „Victoria Asigurări” SA и „Garantie” SA, а также Виктор Морару – глава Службы ушерба, 9 лет проработавший в „Artas” SA и „Klassika Asigurări” SA.

– Известно, что компания пришла на рынок путем получения контроля компанией „VitoriAsig”, которая ранее добровольно сдала лицензию. Завершился ли процесс передачи компании? Выполнили ли „VitoriAsig” все свои обязательства перед бывшими клиентами, или они перешли к „Intact Asigurări”?

– Мы не являемся новой страховой компанией и не получили контроль над какой-либо компанией. В этом году исполнилось 20 лет с момента создания компании, первое название которой было „Victoria” SRL. В 2007 году название сменилось на „Asigurări Generale VitoriAsig” SRL в результате судебного решения. В 2012 году компания изменила организационно-правовую форму с SRL на SA (требования Закона о Страховании), после чего

добровольно сдала лицензию. В 2016 году название сменилось с „Asigurări Generale VitoriAsig” SA на „Intact Asigurări Generale” SA. Также, были назначены новые лица на руководящие должности, начиная с директора, совета общества и ревизоров. В этом году завершилась процедура реорганизации в акционерное общество путем регистрации акций в НКФР, и мы получили новую лицензию. После добровольной сдачи лицензии в 2013 году и до 2016 годы были выплачены все страховые возмещения, согласно заключенным страховым договорам.

– На каких страховых продуктах сосредоточит деятельность компания „Intact Asigurări”?

– Мы получили лицензию на классические виды страхования, продающиеся в Республике Молдова: страхование несчастных случаев, страхование наземного транспорта, имущественное страхование, страхование автогражданской ответственности, дотируемое страхование производственных рисков в сельском хозяйстве. Кроме того, мы намерены привнести новый подход на рынок страхования, предложить инновационные продукты. Наша компания не собирается концентрироваться на одном продукте, наша задача – диверсификация портфеля.

– У компания „Intact Asigurări” будет собственная сеть продаж, или вы планируете продавать услуги при помощи брокеров?

– У компании есть собственная сеть продаж в 11 городах Молдовы – к этому обязывает и закон. Но мы не ограничиваемся только нашей сетью и намерены открыть свои филиалы в других населенных пунктах страны.

И, конечно, наши продукты будут продаваться при посредстве страховых брокеров. Сейчас у нас уже заключены договоры с некоторыми брокерами, их отобрали по ряду критериев. Политика компании заключается в разнообразии каналов продаж, мы стремимся присутствовать во всех районах страны.

– Что Вы думаете о страховании в сельском хозяйстве? Станет ли оно частью портфеля компании?

– Я считаю, что страхование в сельском хозяйстве слабо развито в Молдове, хотя и имеет хорошие перспективы роста. Поэтому мы решили включить в лицензию этот вид страхования. Конечно, на развитие этого сегмента страхования оказывает влияние и политика государства в сфере финансирования рисков путем установления размера дотаций. Мы будем уделять этому виду страхования самое пристальное внимание.

– Что, по Вашему мнению, нуждается в улучшении на местном рынке страхования?

– Уверен, что менять надо многое на нашем рынке: здесь и страховые тарифы, комиссионные за посредническую деятельность, отсутствие регулирования по некоторым видам страхования и так далее.

– Как Вы полагаете, что должны предпринять компании, чтобы убедить клиентов в необходимости страхования, а также чтобы заслужить их доверие?

– В первую очередь, у граждан Молдовы нет культуры страхования, поэтому трудно кого-то убедить в этом. Граждане страхуются только по обязательным видам страхования, вроде ОСАГО или Зеленой карты, а также в случаях, когда надо застраховать заложенное в банке имущество или застраховать приобретенный в лизинг автомобиль. Чтобы добиться доверия клиентов, страховые компании должны больше внимания уделять вопросу заключения договоров, объяснять подробно самые важные положения договора, такие как: франшиза, обязательства страхователя, определение объема страхового возмещения. Кроме того, страховые компании должны вести себя в высшей степени корректно в вопросах возмещения.

Беседовала
Лилия АЛКАЗЭ

Нацбанк сохранил ставки основных инструментов денежного регулирования

Исполнительный комитет Национального банка оставил накануне без изменений ставки основных инструментов денежного регулирования.

Как сообщает „ИНФОТАГ”, базисная ставка по краткосрочным операциям сохранится на уровне 8%, по депозитам overnight – 5% и кредитам overnight – 11%. Сохранена и норма обязательных резервов от привлеченных банками ресурсов в национальной и неконвертируемых валютах – 40% и конвертируемых – 14%.

Решение принято, исходя из последних макроэкономических анализов и оценок, новых прогнозов, а также необходимости оценки последствий прошлых действий денежно-кредитной политики. Кроме того, принято во внимание повышение экономической активности, снижение инфляционного давления в среднесрочной перспективе и реальное укрепление национальной валюты.

Решение исполкома продиктовано стремлением к сохранению инфляции в пределах целевого уровня 5%±1,5%, созданию условий для роста кредитования экономики и повышения внутреннего спроса.

Согласно новому, третьему с начала года прогнозу НБМ, инфляция в 2017 г. составит 6,5%, а в 2018 г. – 4,4%. Первоначально он ожидал в нынешнем году инфляцию в 5,2%, а по итогам первого квартала повысил ее до 6,8%, на 2018 г. – с 4,9% до 5,1%.

НБМ обещает для поддержания адекватного функционирования межбанковского денежного рынка твердо управлять ликвидностью через операции по стерилизации избыточной ликвидности. Следующее заседание Исполкома НБМ по денежной политике состоится 30 августа 2017 г.

Как уже сообщал „ИНФОТАГ”, НБМ сохраняет неизменной базисную ставку рефинансирования на уровне 9% с октября 2016 г. по июнь 2017 г., после чего снизил ее на 1%. Это же касается ставок по депозитам и кредитам overnight.

Что касается нормы обязательных резервов от привлеченных банками ресурсов в национальной и неконвертируемых валютах, то она с начала года выросла дважды, сначала с 35% до 37%, а затем – до 40%. В отличие от нее, в конвертируемых валютах ставка давно сохраняется на уровне 14%.

Amcham предлагает, чтобы акционеры имели доступ к налоговым данным компаний, учредителями которых они являются

Соответствующие изменения в Налоговый кодекс предлагает Американская торговая палата в Молдове (Amcham). В частности, предлагается, чтобы информацию личного характера относительно налоговых обязательств и других платежей в национальный публичный бюджет, учет которых ведет Государственная налоговая служба, могли запрашивать не только налогоплательщики-юрлица, как это предусмотрено сейчас, но и их учредители.

Сегодня доступ учредителей к этой информации ограничен, а данные о наличии/отсутствии задолженностей перед бюджетом им могут предоставить только администраторы. «В случае возникновения недопонимания с администраторами, акционеры не могут отслеживать развитие ситуации в компании. Так нарушается фундаментальное право собственности. С другой стороны, при совершении сделок купли-продажи долей компании, согласно закону о нотариальной деятельности, нотариус требует предоставить выписку из ГНС об отсутствии или наличии у юрлица долгов перед бюджетом. Если администратор отказывается предоставить такой документ учредителю, то акционер ограничен в реализации своего права собственности», – аргументируют это предложение в Amcham.

В соответствии с Налоговым кодексом, данные о налогоплательщике ГНС может предоставлять также налоговым служащим, органам центрального и местного публичного управления, судебным инстанциям, правоохранительным органам, ЦИК и Счетной палате, налоговым органам других стран, судисполнителям, координаторам Национального совета по юридической помощи, органам, наделенным функциями в области миграции, а также утверждения цен и тарифов, СМИ, авторизованным управляющим.

InfoMarket

RED NORD и RED NORD-VEST будут реорганизованы путем присоединения

Государственные электрораспределительные предприятия RED Nord и RED Nord-Vest будут реорганизованы «путем объединения (присоединения)». Это предусматривает постановление правительства, обнародованное в пятницу в Monitorul Oficial.

Как сообщает „ИНФОТАГ”, с инициативой об этом выступило министерство экономики, которому поручено в течение четырех месяцев обеспечить принятие руководящими органами данных АО соответствующих решений о реорганизации.

По мнению вице-премьера, министра экономики и инфраструктуры Октавиана Калмыка, объединение RED Nord и RED Nord-Vest будет способствовать созданию на севере страны одной компании, оказывающей услуги по распределению электроэнергии, что позволит повысить эффективность работы, оптимизировать операционные затраты и, возможно, снизить тарифы на оказываемые услуги.

Он также считает, что объединение позволит повысить эффективность использования имущества, находящегося в собственности данных компаний, в которых государству принадлежит 100% акций.

Справка „ИНФОТАГ”: В 2015 г. RED Nord и RED Nord-Vest были реорганизованы по европейскому образцу в компании по распределению и поставкам электроэнергии. Тогда на их основе было создано энергопоставляющее госпредприятие Furnizarea Energiei Electrice Nord.

ИНФОТАГ

За семь месяцев налоговые поступления в национальный публичный бюджет выросли по сравнению с 2016 годом на 18%

Государственная налоговая служба (ГНС) накопила за семь месяцев 2017 года доходы в национальный публичный бюджет на сумму более 18,3 млрд леев, что на 18,2% больше, чем за аналогичный период прошлого года. Только в июле налоговых поступлений было больше на 24% по сравнению с тем же периодом 2016 года, информирует МОЛДПРЕС.

Как отмечается в пресс-релизе ГНС, доходы за семь месяцев увеличились в номинальной стоимости на 2,8 млрд леев. Запланированный на этот период показатель был превышен на 1,1 млрд леев.

Данные Налоговой службы показывают, что в государственный бюджет за семь месяцев поступило 8,0 млрд леев, что на 1,6 млрд леев больше по сравнению с аналогичным периодом 2016 года. Поступления от местных бюджетов составили 2,0 млрд леев, что на 91,8 млн леев больше по сравнению с тем же периодом прошлого года.

В бюджет государственного социального страхования поступило 6,30 млрд леев, что на 948,3 млн леев выше уровня того же периода 2016 года, а в фонды обязательного медицинского страхования – 2,0 млрд леев.

МОЛДПРЕС

15 лет лизингового бизнеса в Молдове: через диверсификацию к расширению

Для финансового рынка Молдовы 2002-й год стал знаковым: тогда в стране появились первые лизинговые компании, ставшие одной из альтернатив банковскому кредитованию. Прежде всего – автомобильному. Приобрести новый автомобиль стало проще, а это, в свою очередь, придало импульс развитию и страховых компаний (в части CASCO, обязательного требования для лизингополучателей).

Первая лизинговая компания – EuroLeasing – была зарегистрирована в июле 2002 г. и работала, в основном, на деньгах, привлеченных от Victoriabank; вторая – MAIB-Leasing – в сентябре 2002 г., изначально ее финансировал Moldova-Agroindbank. Третьей стала IMC Leasing, впоследствии переименованная в Express Leasing & Microfinance.

В 2005-м году парламент принял новый закон о лизинге, который вступил в силу во второй половине года, и это дало рынку новый толчок. Летом следующего года в стране была зарегистрирована первая лизинговая компания со 100% иностранным капиталом – Total Leasing. Привлечение средств из-за рубежа заставило рынок всколыхнуться и снизить ставки: в 2006 году средние ставки по автомобильному лизингу составляли 17-18% годовых в валюте; Total Leasing предложил 14-15%. Старожилам на тот момент пришлось перестраиваться, искать более дешевые ресурсы и снижать маржу.

А «золотым» временем для лизинга были 2006–2007 гг. по ряду причин:

- достаточно приемлемые для заемщиков ставки – в среднем 15% годовых;
- срок лизинга увеличился с первоначально предлагавшихся трех лет – до пяти;
- снизилась комиссия за выдачу (с 2% до 1–1,5%);
- для качественных клиентов сумма первоначального взноса могла быть снижена со стандартных 30% от суммы покупки до 5% (символического первоначального участия);
- страховые компании стали предоставлять услуги страхования CASCO по этапам (чаще всего – платежами два раза в год или поквартально).

Прибавьте к этому скорость обслуживания и принятия решений в срок от одного до трех дней.

В банках же процесс получения кредитов более тщательный, многоуровневый и требующий большего числа документов и, как следствие, времени. И банки не могли иначе. При выдаче кредита, например, на покупку автомобиля, он сразу же оформляется на конечного покупателя. В случае появления проблем у клиента с погашением кредита взаимоотношения банка с клиентом достаточно усложняются и занимают время, требуется вмешательство судебных инстанций.

Лизинг же, в отличие от банковского кредита, предполагает, что приобретенное имущество (автомобиль) остается во владении лизинговой компании до конца срока контракта. Это значит, что покупатель постоянно нахо-

дится под контролем. В случае не погашения месячного платежа он может не получить от лизинговой компании путевой лист, необходимый для управления транспортным средством как на территории страны, так и для выезда за рубеж. Если же покупатель не платит три-четыре месяца, лизинговая компания легко может через полицию найти автомобиль и отобрать, ведь он является ее собственностью. А первоначальный взнос для клиента в 30% делает возможным достаточно легкую продажу автомобиля на вторичном рынке в случае, если покупатель отказывается дальше платить по договору лизинга. К тому же активы, приобретаемые в лизинг, застрахованы покупателем.

К слову, первоначальный взнос – весьма щепетильная тема. В борьбе за клиента в хорошие времена для лизинга (2006–2007 гг.) компании практиковали демпинг, разрешая некоторым клиентам вносить всего 5% от суммы покупки. На этом многие в кризисные 2008–2009 гг. и погорели. Одно дело, когда речь идет о 5% от цены недорогой машины; другое – когда это 5% от стоимости автомобиля премиум-класса. Покатался клиент полугода на машине стоимостью 80–100 тыс. евро, оплатил за это 4–5 тыс. евро и «вернул» машину лизинговой компании. Многие компании из-за таких схем понесли убытки.

Были за 15 лет и неприятные для клиентов случаи, когда они лишались приобретенного имущества по вине лизинговой компании. Большинство лизинговых компаний оперирует заемными средствами, и если она не могла погасить в срок свой заем, проблемы возникали и у клиентов: кредитор накладывал арест на все имущество лизинговой компании, в том числе и то, которое было выкуплено клиентами (или почти выкуплено), но не были переоформлены права собственности. Люди теряли автомобили, судились... Кому-то удавалось вернуть свои средства и имущество, кому-то – нет. Именно на таких примерах можно говорить о преимуществах банковского кредитования для заемщика, когда он защищен больше, чем лизингополучатель. Но, к счастью, таких примеров в молдавской истории лизинга было совсем не много, поскольку заемщики стали обращать внимание на то, кто является учредителем лизинговой компании и где компания финансируется.

Кризис заставил всех переформатироваться и стать осторожнее: все-таки лизинговые технологии были придуманы не зря, ведь даже самый хороший клиент сегодня-завтра может принести убытки. Тем не менее, лизинг остается весьма привлекательным инструментом для компаний и физических лиц, прежде всего – для обновления автомобильного парка.

По итогам 2016 года на долю автомобилей приходилось 88,1% всего предоставленного лизинга. Это меньше, чем в 2015-м (90,1%) и в 2014-м (93,2%); но больше, чем в 2013-м (84%).

По данным официальной статистики, на пять лизинговых компаний (из 26 действующих в настоящее время), приходится до 80% рынка. В разные годы лидерами по объемам предоставленных в лизинг активов являлись разные компании. Но можно за-

метить определенную закономерность: активные участники за последние пять лет – семь основных игроков (в алфавитном порядке): BT Leasing MD, Capital Leasing, Finance Leasing Company, MAIB-Leasing, Total Leasing & Finance, Raiffeisen Leasing, Victoria Leasing.

За 15 лет лизинговый рынок подвергся определенным изменениям. Одно из главных – диверсификация бизнеса. Ряд компаний даже название сменили. Так Express Leasing стал Express Leasing & Microcredit; Total Leasing стал Total Leasing & Finance; Top Leasing стал Top Leasing & Credit и т. п.

Таким образом, некоторые компании, которые позиционировали себя как лизинговые, вошли в другой сектор – небанковского кредитования (организации по микрофинансированию). У таких компаний два вида деятельности, два вида отчетности и два списка конкурентов. На рынке небанковского и микрокредитования конкуренция жестче, чем на рынке лизинга: тут 116 участников (в 2016 году).

Но некоторые лизинговые компании сумели серьезно укрепиться на этом рынке. В 2016 году такие организации выдали кредитов на 3,8 млрд леев. Из них доля только двух лизинговых компаний составляет 18,5% или 0,7 млрд леев; а именно Express Leasing & Microcredit – почти 11%, Total Leasing & Finance – 7,5%. Годом раньше – в 2015-м – на рынке небанковского кредитования было выдано 2,87 млрд леев займов и работала 91 организация. При этом на долю двух вышеназванных компаний пришлось 19,8% общего объема рынка (10,25% и 9,53%, соответственно) или 0,57 млрд леев выданных займов.

Участники сегмента небанковского кредитования (микрофинансовых организаций) конкурируют не только друг с другом, но с банковским кредитованием ритейла, малого и среднего бизнеса. В последний год у банков, при повышенной ликвидности, обострилась борьба за клиентов, число которых, ввиду внешних и внутренних факторов, сильно сократилось.

На конец 2016 года кредитный портфель всех коммерческих банков Молдовы составил 34,8 млрд леев, снизившись за год на 9%! На 12,8% сократилось число вновь выданных кредитов. И при этом доля неблагоприятных кредитов за год выросла на 6,4 п.п., составив в целом по системе 16,3%. То есть, рынок сильно ждался, а портфель подпортился.

Если (по итогам 2016 года) сложить кредитный портфель коммерческих банков (34,8 млрд леев), организаций по микрофинансированию (3,79 млрд леев), а также лизинговых компаний (1,23 млрд леев), выходит, что «совокупный» кредитный рынок Молдовы составил в 2016 году 39,82 млрд леев. Из них на долю банков приходится 87,4%; небанковских кредитных организаций – 9,5%; лизинговых компаний – 3,1%. А если учесть, что лизинговые компании занимают примерно пятую часть рынка небанковского кредитования, то на их долю приходится порядка 5% рынка займов страны.

Для сравнения: по итогам 2015 г. «совокупный» кредитный рынок Молдовы составлял 42,15 млрд леев. Из них кредитный

портфель банков – 38,19 млрд леев (доля – 90,6%); микрофинансовых организаций – 2,87 млрд леев (доля – 6,8%); лизинговых компаний – 1,09 млрд леев (доля – 2,6%). Получается, что в 2016 году доля банков в «совокупном» портфеле снизилась, а доля микрофинансовых и лизинговых компаний выросла.

Некоторые участники лизингового рынка, наоборот, считают, что каждый должен заниматься своим делом. Выход некоторых лизинговых компаний на рынок микрофинансирования, с одной стороны, дает больше доходности, с другой – несет и больше рисков.

Еще один момент: крупные компании (особенно с участием иностранного капитала) давно уже выступают за то, чтобы лизинговые компании в обязательном порядке лицензировались и вошли под регулирование Нацбанка или Нацкомиссии по финансовым рынкам. Это позволило бы установить и контролировать единые правила игры на рынке, повысив его профессионализм, устойчивость, прозрачность, а регулятор сможет реагировать в случае нарушений законодательства и прав потребителей. Но это возможно только в том случае, если регулятор будет не только получать от компаний взносы, но действительно работать и выделять для этого специалистов.

Пока же данные о деятельности лизинговых компаний публикует официальная статистика, но в общем по рынку, без данных по каждой компании. Информацию о микрофинансовых организациях собирает и публикует НКФР. При этом у них, в отличие от коммерческих банков, нет государственного регулятора, который мог бы осуществлять дополнительный контроль.

У противников лицензирования тоже весьма убедительная позиция: и лизинговые компании, и микрофинансовые организации не привлекают средства у населения, а оперируют или собственными ресурсами (на свой страх и риск), или привлеченными от других юридических лиц, в том числе и международных (на основе двусторонних контрактов). По их мнению, дополнительное вмешательство госорганов в работу независимых коммерческих структур неприемлемо.

В последнее время перспективы развития лизингового бизнеса приобретают новые реалии. С одной стороны, коммерческие банки с высоты своей повышенной ликвидности стали активнее бороться за клиентов, предлагая весьма выгодные условия кредитования – как в леях, так и в валюте. С другой стороны, рынок клиентов сильно сузился, риски повысились. К тому же под давлением международных партнеров Молдовы банковский сектор страны все больше приобретает международную стандартизацию.

Не секрет, что раньше условно существовало два типа банковских заемщиков: те, кто проходит стандартную процедуру оценивания доходов и рисков, и те, за которых «попросили» сверху. Именно кредиты, выдать которые «попросили по звонку», чаще всего становятся неблагоприятными и невозвратными. Хотя есть и немало исключений, когда руководство и акционеры банка влияют на скорость принятия решения для очень надежного заемщика,

который в срок выполняет свои обязательства.

Нынешняя перестройка всей банковской системы ведет к тому, что «телефонное право» полностью исчезает. А значит, повлиять на результат и срок принятия решения заемщик может, предоставив весь пакет необходимых документов.

В этой ситуации лизинговые компании выигрывают. Они по-прежнему не лицензируются, не имеют какого-либо отдельного контроля, рискуют или деньгами акционеров, или деньгами партнеров, и по своему усмотрению все еще могут иногда выдавать займы и лизинги клиентам, кредитную историю которых знают. К тому же и риски у лизинговых компаний меньше: приобретаемые активы остаются в их собственности до конца контракта лизинга, а отработанные за 15 лет технологии позволяют хорошо чувствовать клиента на предмет его надежности и платежеспособности.

Еще одним преимуществом лизинга для многих клиентов является снижение валютной разницы. Несколько лет назад Нацбанк изменил регламент о валютном регулировании, разрешив лизинговым компаниям рассчитывать с продавцом (например, дилером, который импортирует в страну автомобили) в валюте, без дополнительных потерь на курсовой разнице. Одновременно клиенты лизинговых компаний также получили право платить ежемесячные платежи в валюте. Это серьезное преимущество лизинга перед другими организациями (в том числе кредитными), которые обязаны на территории Молдовы осуществлять платежи только в национальной валюте.

И перспективы развития лизинга в Молдове весьма обнадеживающие. В стране повышается ставка налогов на люксовые автомобили, что может привести к повышению спроса на машины среднего ценового сегмента. В соседней Румынии доля продаж новых автомобилей посредством лизинга превышает 70%, в Молдове – только около 30%. Есть, куда расти.

За 15-лет существования и развития лизинга в Молдове рынок получил немало бесценного опыта и достойно занимает свою нишу, влияя на сопутствующие сегменты бизнеса. Благодаря лизингу в стране увеличились продажи новых автомобилей и возросли объемы страхования CASCO. Многие и после окончания срока лизинга продолжают страховать свои машины – растет культура страхования.

В ближайшем время прогнозы таковы, что одни игроки, безусловно, будут оставаться в этом сегменте, используя бонусы собственной свободы на фоне «закручивания гаек» в банковской системе. Другие, и это не исключено, могут преобразоваться в коммерческий банк или трансформироваться и расширяться, например, открыть «под себя» страховую компанию, пенсионный фонд, венчурный фонд, создавая финансовый холдинг. По такому же пути могут пойти и банки, но им сложнее со всех точек зрения. А у лизинговых компаний, без сомнения, особенно из числа первой пятерки, есть возможности продолжить диверсификацию и не отдавать уже завоеванные позиции.